

Europa-
Kommissionen

PANORAMA

FORÅR 2018 / nr. 64

**Samhørighedspolitik:
30 år med investering
i de europæiske
regioners fremtid**

NORDRHEIN-
WESTFALEN:
EN STOR AKTØR PÅ
DEN NATIONALE OG
GLOBALE SCENE

VIDEREFØRELSE
AF TRADITIONER
OG INVESTERING
I FREMTIDEN
I KROATIEN

COHESION 30

Regionalpolitik
og Bypolitik

PANORAMA

I denne udgave ...

I denne forårsudgave af *Panorama* markerer vi 30-årsjubilæet for oprettelsen af samhørighedspolitikken med to særartikler. Et tilbageblik på de fem programmeringsperioder viser via kort og infografikker, hvordan politikken og de regioner, den hjælper, har udviklet sig med tiden. Vi fremhæver desuden 30 symbolske projekter fra medlemsstaterne, som viser, hvor brede og effektive investeringerne er.

Vores regionale profil retter denne gang spotlyset mod Nordrhein-Westfalen i Tyskland, med projektprofiler og et interview med professor Andreas Pinkwart, minister for økonomiske anliggender, innovation, digitalisering og energi i Nordrhein-Westfalen. Vi ser også på EFRUs støtte til SMV'er, territoriale konsekvensanalyser samt Kommissionens nye værktøjskasse til integration af mennesker med migrantbaggrund. I en anden artikel forklarer vi samarbejdet mellem EU og Norge, Island og Liechtenstein

gennem aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

Derudover har vi interviewet Jacques Mézard, Frankrigs minister for territorial samhørighed, som beretter om samhørighedspolitikken tidligere, nuværende og fremtidige betydning i Frankrig. »Med dine egne ord« indeholder bidrag fra Toscana, Brandenburg og Konferencen af Byer i Atlantbuen, og projektafsnittet besøger Estland, Østrig og Grækenland.

God fornøjelse med læsningen.

AGNÈS MONFRET

Chef for kommunikationsafdelingen, Generaldirektoratet for Regionalpolitik og Bypolitik, Europa-Kommissionen

LEDER.....	3	SAMHØRIGHEDSPOLITIKKEN FYLDER 30 ÅR.....	24
SAMHØRIGHEDSFINANSIERING STYRKER FRANKRIG	4	KORTLÆGNING AF FREMSKRIDTENE	
VÆRKTØJSKASSE TIL STØTTE FOR MIGRANTER	8	I SAMHØRIGHEDSPOLITIKKENS INVESTERINGER.....	40
KROATIEN FREMLÆGGER SINE PRIORITETER	10	GANG I VÆKSTEN I EU IGEN	50
NORDRHEIN-WESTFALEN: EN GLOBAL AKTØR.....	12	TERRITORIALE KONSEKVENSANALYSER	52
BRANDENBURG STØTTER REGIONALE BEHOV.....	20	EØS' OG NORGES TILSKUD:	
TOSCANA: REGIONAL FINANSIERING ER AFGØRENDE	21	STYRKER EUROPA	54
BYERNE I ATLANTBUEN ARBEJDER SAMMEN.....	22	FØLG MED STRØMMEN I DET VESTLIGE MAKEDONIEN	58
KORTE NYHEDER	23	PROJEKTER FRA ØSTRIG, ESTLAND OG GRÆKENLAND.....	60
		KALENDER	63

LEDER

2018 er et særligt år for samhørighedspolitikken. Om blot tre måneder kan den fejre sit 30-årsjubilæum den 24. juni, præcis på dagen hvor de første forordninger om samhørighedspolitik blev vedtaget.

Vi behøver vist ikke at sige, at det er en vigtig milepæl. Vi har opnået så meget sammen i løbet af disse 30 år: vækst, job, hurtigere internet, bedre adgangsforhold, flere og bedre hospitaler, børnepasning og skoler til vores børn osv. I denne udgave af *Panorama* giver vi 30 imponerende eksempler på, hvordan de europæiske regioner har brugt samhørighedspolitikken til at give sine borgere bedre livskvalitet og en bedre fremtid. For den gode nyhed er nemlig, at hver eneste af de europæiske regioner har været en del af denne succeshistorie og har brugt samhørighedspolitikken som fundament for at udnytte de aktiver, der findes i verdens største indre marked.

Samhørighedspolitikken i dag er selvfølgelig meget anderledes end den, vi så for 30 år siden. Siden da har Unionen fået 16 nye medlemsstater. Såvel udfordringer som finansieringsprioriteter har udviklet sig. For eksempel er støtte til den industrielle overgangsproces i de europæiske regioner nu blevet en større prioritet, og det er integration af migranter også.

En af styrkerne ved samhørighedspolitikken er, at den altid har kunnet videreudvikles på baggrund af gode og dårlige resultater, og at den løbende kan tilpasses til nye tider uden at gå på kompromis med de oprindelige principper – støtte til de mest udsatte regioner, flerårig programmering, strategisk fokuserede investeringer samt inddragelse af regionale og lokale partnere.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at takke alle dem, der har gjort og gør denne politik mulig hver eneste dag. Jeg er stolt af de tusinder, der arbejder med samhørighedspolitikken i praksis i EU-landene og regionerne. Alle de, som sikrer, at EU-fondene samarbejder, og som bidrager til, at projekterne kommer i mål. Jeg er sikker på, at de også er stolte af denne politik.

Netop derfor er det tid til at fejre den. Samtidig er det tid til at realisere alle resultaterne, så politikken også fremover kan tjene vores fælles drøm i Europa om fred, demokrati, solidaritet og fremgang for alle.

Om blot et par uger vil Kommissionen fremlægge sit forslag til den kommende flerårige finansielle aftale og samhørighedspolitikken efter 2020. Det vil blive debatteret grundigt, hvad EU's finansieringsprincipper skal være for den nye periode. Det glæder mig derfor, at vi i den forbindelse kan vise tusindvis af konkrete eksempler på, hvordan Den Europæiske Union har forandret livet for millioner af borgere over hele kontinentet. Jeg takker mange gange og ønsker samhørighedspolitikken tillykke! ■

CORINA CREȚU

EU-kommissær med ansvar for regionalpolitik

Tilpasning af samhørighedspolitikken til fremtidige udfordringer i Frankrig

Frankrigs minister for territorial samhørighed, Jacques Mézard, taler om samhørighedspolitikken tidlige, nuværende og fremtidige betydning, og de ændringer, der skal til for at tackle de udfordringer, som Frankrig og EU som helhed står over for efter 2020.

Samhørighedspolitikken blev udtænkt og gennemført under ledelse af Jacques Delors i 1988 og fylder nu 30 år. Den er løbende blevet tilpasset uden at gå på kompromis med de oprindelige principper – hjælp til de mest udsatte regioner, flerårig programmering, strategisk fokuserede investeringer og inddragelse af regionale og lokale partnere. Har det været nødvendigt at forblive tro mod disse principper hele tiden? Er de stadig relevante i dag?

Samhørighedspolitikken er en byggesten i det europæiske projekt, da det at mindske forskellene mellem de forskellige regioner er et princip, der fremgår af Romtraktatens indledende betragtninger. Samhørighedspolitikken er den centrale europæiske investeringspolitik, og den har skabt nogle imponerende resultater. Den har været med til at sikre, at nye medlemsstater hurtigere indhenter de økonomiske forskelle, og den har støttet investeringer under krisen. Samhørighedspolitikken er også en inklusiv og dynamisk udviklingspolitik, hvis formål er at sætte områder med særlige udfordringer bedre i stand til at udnytte deres

styrker, såvel i det indre marked som i vores globaliserede verden. Hvis de dynamikker, politikken skaber, virkelig fortsat skal appellere til alle, skal der foretages nogle gennemgribende tilpasninger eller endda omarbejdninger af følgende årsager:

- › økonomisk – Europa har brug for regioner, som er produktive og transformeres markant for at sikre bæredygtighed
- › socialt – styrken ved den sociale samhørighed og kvaliteten af den menneskelige kapital vil være strategiske faktorer
- › politisk – der er risiko for social fragmentering på hele kontinentet.

Samhørighedspolitikken budget efter 2020 er omdrejningspunktet for debatten. Hvad mener du om den aktuelle debat, og hvad er dine forventninger?

De franske myndigheder støtter et »proaktivt budget for et uafhængigt Europa, som garanterer vores sikkerhed og forbereder de unge europæeres fremtid«

– et mere retfærdigt og forudsigeligt budget. De har bekræftet både deres støtte til samhørighedspolitikken og deres ønske om en omfattende reformering af den. For bedre at kunne løse de nuværende territoriale udfordringer mener vi, at den skal have et mere præcist fokus og styres med bedre social og skattemæssig konvergens. For Frankrig er et stærkt Europa det eneste logiske valg, så vi også fremover kan beskytte, forsvare og støtte vores borgere i en globaliseret verden.

I hvilken udstrækning hjælper de nuværende programmer med at stimulere den franske økonomi? Hvilke konkrete resultater håber I at have opnået ved afslutningen af den nuværende programperiode (2014-2020)?

Innovation er udpeget til at være en af de vigtigste drivkræfter bag ikke-omkostningsrelateret konkurrenceevne i den franske økonomi. Der er ikke blevet investeret helt så massivt i forskning og udvikling siden krisen, og der er ingen tvivl om, at området skal stimuleres for at

»» *For Frankrig er et stærkt Europa det eneste logiske valg, så vi også fremover kan beskytte, forsvare og støtte vores borgere i en globaliseret verden.* ««

styrke konkurrenceevnen i sektoren og forebygge, at visse regioner dropper ud. En anden vigtig dimension, der gør den franske økonomi attraktiv, er investeringsklimaets stabilitet og den sociale samhørighed, som De Europæiske Struktur- og Investeringfonde (ESI-fondene) også bidrager til. Deres gennemførelsesramme, som fremmer strukturerede investeringer og stiller garantier, er også med til at forbedre investeringssikkerheden.

ESI-fondenes indvirkning i de forskellige områder afhænger dog af, hvor mange midler der indsamles. Desuden er det under den efterfølgende evaluering muligt at se den positive indflydelse, som midlerne har haft under krisen i de

franske regioner. Desværre kan vi ikke sætte den økonomiske effekt af den aktuelle programperiode tilstrækkeligt i perspektiv. Faktisk handler ESI-fondene sjældent alene. Helt konkret håber vi, at disse midler vil gøre det muligt at øge andelen af udgifter til forskning og udvikling i Frankrig og samtidig reducere forskellene mellem de franske regioner inden for innovation, beskæftigelse og uddannelse.

Tidligere var du landbrugsminister, og nu er du minister for territorial samhørighed. Er du enig i, at det er meningen, at Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) og Den Europæiske Landbrugsfond for

Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) skal arbejde endnu tættere sammen i landdistrikterne i fremtiden (efter 2020), for eksempel vedrørende bredbånd? Hvis det ikke er en passende løsning at oprette en enkelt samlet fond, skulle man så ikke forsøge at skabe mere integrerede former for indgreb, netop for at gøre tingene enklere?

Jeg var ikke landbrugsminister så længe, men som folkevalgt fra Cantal departementet kan jeg bekræfte, at det er af afgørende betydning for den økonomiske udvikling i landdistrikterne at få bredbånd. Derfor har mange franske regioner valgt at bruge europæiske midler til at

>

Etablering af fibernet – en stor investering i Frankrigs regionale infrastruktur.

sætte skub i udrulningen, som tillæg til den franske plan for højhastighedsnet, France Très Haut Débit.

Fondenes komplekse opbygning og deres mange prioriteter er dog ikke altid gennemsigtige, og det skal der gøres noget ved. De franske myndigheder har givet udtryk for deres forventninger til forenkling, og de har også foreslået initiativer til de europæiske myndigheder. Vi regner faktisk med en omfattende forenkling efter 2020, som vil kræve bedre harmonisering af de regler, der regulerer de forskellige fonde.

Vi er nødt til at være forholdsvis opmærksomme på især tre punkter – vi skal sikre støttemodtagernes retssikkerhed, forslagernes tekniske gennemførlighed, og at vejen til forenkling i Unionen ikke medfører øget bureaukrati i de enkelte lande.

I perioden 2014-2020 flyttede man i Frankrig ansvaret for forvaltning af EFRU fra præfekturerne til regionerne

(regionalrådene). Hvilke erfaringer har I høstet fra denne udvikling? Hvilken virkning har det efter din mening haft på statens koordinerende rolle?

Den indeværende programmeringsperiode har været en udfordring for alle parter. I denne programmeringscyklus skulle regionerne dels gennemføre forvaltningen af programmerne, og det er ikke nogen hemmelighed, at det er endda meget komplekst, og dels – for de fleste regioners vedkommende – forvalte sammenlægningen af de franske regioner. Forvaltningsmyndighederne har generelt håndteret disse nye ansvarsområder med stor faglighed. De koordinerende myndigheder skulle give de forvaltende myndigheder både teknisk og regulatorisk støtte på en lang række områder, levere teknisk ekspertise til tværministerielt arbejde og sikre bevidsthed om nationale holdninger i dialoger med regionerne og i europæiske institutioner.

Denne proces med dialog og systemet med arbejde og samarbejde mellem sta-

ten og regionerne, som er opbygget omkring forvaltningen af ESI-fondene, kan helt sikkert forbedres, men uanset hvad andre siger, så virker den, og den giver resultater, som i det store hele er tilfredsstillende.

De franske regioner i den yderste periferi har mange udfordringer, som for eksempel den fjerne beliggenhed, de særlige forhold som øsamfund og den problematiske geografi. Er den særlige bevilling en passende afhjælpning af udfordringerne? Skulle EU's indsats ikke være mere struktureret og mere bæredygtigt forankret med støtte fra EFRU og Den Europæiske Socialfond (ESF)? Hvad vil de franske prioriteter være med hensyn til de særlige forhold i regionerne i den yderste periferi under den næste forhandling?

Regionerne i den yderste periferi er et aktiv for Den Europæiske Union. De har ganske vist en hel del begrænsninger og udfordringer, og situationen er ikke den samme i de forskellige franske regioner

Udsigt over Clermont-Ferrands tage med den imponerende Puy de Dôme i baggrunden.

Anne-Laure Morel ejer opstartsvirksomheden Torskal i La Réunion, som er en af de franske regioner i den yderste periferi.

i den yderste periferi. Regionerne i den yderste periferi har dog også unikke potentialer og ressourcer, som er direkte forbundet med strategiske sektorer for økonomierne i fremtiden (den grønne økonomi, den blå økonomi og endda rumøkonomien). Desværre udnytter vi ikke disse aktiver godt nok.

Samhørighedspolitikken og Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFIS) tilbyder mange forskellige instrumenter og redskaber. Den særlige bevilning til regionerne i den yderste periferi er et blandt mange. På grund af de betydelige lokale behov i regionerne i den yderste periferi vil vi i denne forbindelse gerne fremskridt så hurtigt som muligt på visse områder – landbrug, fiskeri, affaldshåndtering, uddannelse og ungdom, mobilitet fra og mellem disse territorier samt handelsaftaler. Efter de høringer, der blev indledt i forbindelse med Assises des

Outremer, er det i denne kontekst, at interesserne vil foreslå innovative, strukturelle og jobskabende projekter, som vil få regeringens støtte næste forår.

Du er folkevalgt i Cantal (et administrativt departement i regionen Auvergne-Rhône-Alpes). Har EU's samhørighedspolitik haft en betydelig indvirkning i denne region? Kan du fremhæve nogle projekter, der i særlig grad har gavnnet borgerne?

Den Europæiske Unions samhørighedspolitik er kompleks, men for alle vores regioner er den et reelt aktiv. Den gennemsnitlige andel af europæiske midler i regionale investeringer er 20% i Frankrig generelt, og i Auvergne, som er den region, jeg kommer fra, når andelen helt op på 76%. Så ja, jeg skal gerne indrømme, at denne politik er afgørende for offentligt ansatte, som gerne vil mobili-

sere investorer til strukturprojekter i regionerne! Et eksempel med landbrugsvirksomheder er, at EFRU støttede med i alt 150 000 EUR til FoU-projektet »MOPAD«¹, der blev ledet af BIOVITIS, som forsøger at anvende mikroorganismer til at bekæmpe sygdomme i hvede. Derudover har fonden støttet etablering af arbejdslokaler, hvor meget små, små og mellemstore virksomheder kan samarbejde, for eksempel i Murat (195 000 EUR) og Salers (150 000 EUR). ■

1) *Micro-Organismes Pour une Agriculture Durable* [Mikroorganismer til bæredygtigt landbrug].

Værktøjskasse til at hjælpe mennesker med migrantbaggrund via EU-midler

Kommissionen lancerede for nylig en værktøjskasse, som skal fremme koordination af EU-midler til integration af mennesker med migrantbaggrund.

Hver morgen, når du sidder i S-toget, tænker du næppe over, hvem der kører toget og sørger for at få dig sikkert frem til din destination. Når du senere på dagen er på hospitalet, tænker du nok ikke over, hvem der tager dit blodtryk og minder dig om bivirkningerne ved din medicin. Du tænker sikkert heller ikke over, hvem der er midtpunkt for din datters drøm om at blive den næste Nadia Nadim og komme på landsholdet.

Alle disse mennesker kan meget vel enten være født uden for Europa eller have forældre, som kommer fra et andet kontinent. De kan være kommet til Europa på mange forskellige måder. Uanset hvordan deres rejse har været, har deres børn mange udfordringer i skolen, især hvis de går i specialskoler.

Bevidsthed om forskellene

I 2016 var 4,1% af hele EU's befolkning ikke statsborgere i en medlemsstat, og 7% af alle, der var bosat i EU, var født uden for EU. Data tyder på, at der stadig er en markant og voksende socioøkonomisk forskel mellem mennesker med migrantbaggrund og samfundet generelt. Følgende forskelle er særlig slående:

- I 2016 var arbejdsløshedsprocenten i EU-28 for migranter født uden for EU 8,4 procentpoint højere end for den del af befolkningen, der er født i landet.
- Så tidligt som ved afslutningen af grundskolen fik børn med migrantbaggrund markant lavere karakterer end andre børn. Desuden er børn med migrantbaggrund overrepræsenterede i specialundervisningstilbud.

På trods af disse centrale udfordringer tyder undersøgelser på, at immigration er forbundet med et positivt bidrag til de offentlige finanser og velstanden i værtsmedlemsstaten (hvilket alle i samfundet, såvel højtuddannede som lavtuddannede, nyder godt af), afhængigt af migrantens oprindelige kompetencer og varigheden af vedkommendes integration på arbejdsmarkedet.

Europa er et af de rigeste steder på jorden. Vi har en lang række ressourcer og redskaber til rådighed, som kan lette integration af mennesker med migrantbaggrund. Især er der en betydelig pulje af EU-midler til rådighed for medlemsstaterne (se figuren nedenfor).

Egnet til formålet

Med henblik på at anvende EU-midlerne bedst muligt lancerede EU-kommissær Corina Crețu, sammen med Georges Dassis,

» At skabe sammenhængende og inkluderende samfund uafhængigt af etnisk tilhørsforhold, nationalitet, juridisk status, køn, seksuel orientering, religion og handicap er et formål, der afspejles i Den Europæiske Unions værdier og principper. Vi skal derfor være opmærksomme på det potentielle bidrag til arbejdsmarkedet fra de 20 millioner tredjelandsstatsborgere, der har lovlig bopæl i Den Europæiske Union. «

Corina Crețu, kommissær med ansvar for regionalpolitik

formanden for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, en »værktøjskasse vedrørende brug af EU-midler til integration af mennesker med migrantbaggrund«.

Den blev skabt, efter at Kommissionen havde indkredset et antal vigtige prioriteter, navnlig behovet for at støtte integration af mennesker med migrantbaggrund ifølge principperne om ligebehandling og behovet for bedre koordination af EU-midler.

UDTRYKKET »MENSKER MED MIGRANTBAGGRUND« BETYDER:

- tredjelandstatsborgere
- personer, der ansøger om eller er berettigede til international beskyttelse
- statsløse personer
- personer af ubestemt nationalitet
- EU-borgere med migrantbaggrund.

Det skal bemærkes, at EU-borgere, der bor i et andet EU-land end deres eget, ikke er medtaget i denne kategori.

Som EU-kommissær for Migration, Indre Anliggender og Borgerskab Dimitris Avramopoulos sagde: »Investering i integrationspolitik i dag er afgørende for at sikre, at Europa forbliver et rigt, samhörigt og inkluderende samfund i fremtiden.« Denne

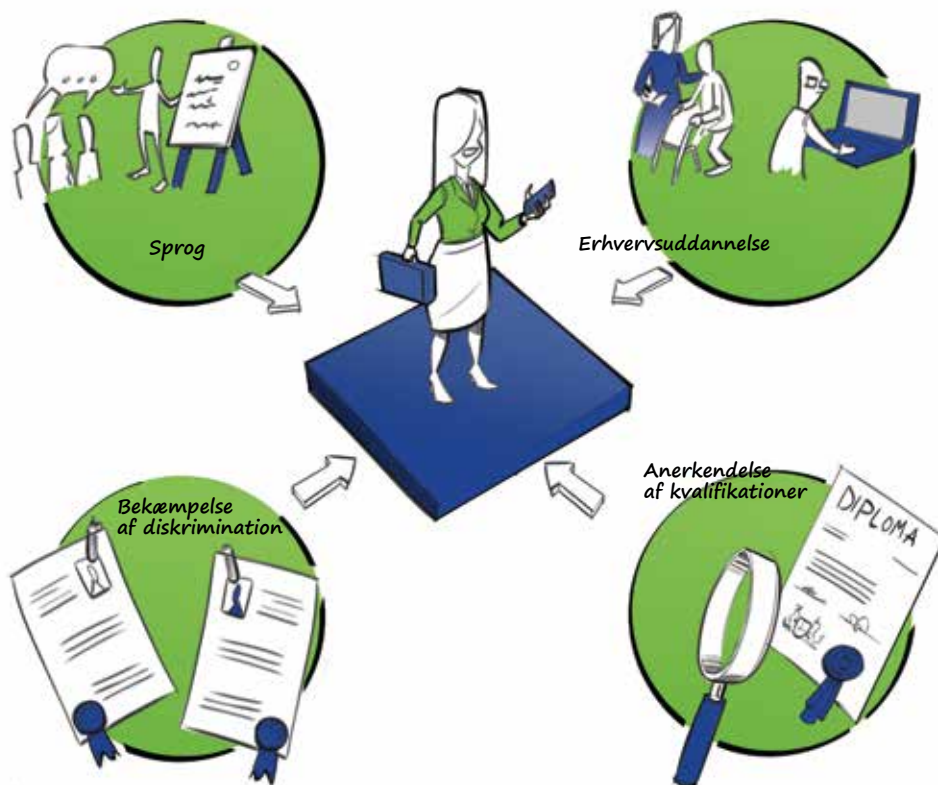
værktøjskasse vil hjælpe finansieringsmyndighederne i de forskellige medlemsstater med at gøre bedre brug af EU-midlerne til integration ved at koordinere anvendelsen af midlerne bedre og styrke synergierne. På denne måde vil finansieringsmyndighederne, med støtte fra EU-midler, bidrage yderligere til at reducere ulighederne og sikre ligebehandling af mennesker med migrantbaggrund.

Værktøjskassen indeholder nogle praktiske anbefalinger om forvaltning af EU-midler, især ved at fokusere på synergierne. Den fremhæver desuden nogle presserende udfordringer, der endnu ikke er fundet en løsning på, inden for uddannelse, beskæftigelse, boliger, modtagelse og adgang til grundlæggende almindelige tjenesteydelser, hvor disse er bedst egnede til at bidrage. Der skal større fokus på social og fysisk isolation af mennesker med migrantbaggrund, især de mest udsatte, såsom hjemløse, statsløse og enlige forældre.

EU-midlerne er til rådighed for nationale, regionale og lokale myndigheder. Kommissionen er klar til at støtte medlemsstaterne yderligere, så de kan maksimere disse midlers potentiale. Derfor er Kommissionen indstillet på at opdatere værktøjskassen med nogle mere praktiske anbefalinger, når projekterne er gennemført i medlemsstaterne. ■

FÅ MERE AT VIDE

<http://europa.eu/!gT84Bc>

Videreførelse af traditioner og investering i fremtiden

Det restaurerede fort St Mihovil i Šibenik i Kroatien.

I løbet af programperioden for den flerårige finansielle ramme (FFR) for Kroatien et det især vigtigt, at status fastholdes for de traditionelle politikområder — samhørighedspolitikken og den fælles landbrugspolitik. Minister for regional udvikling og EU-fonde, Gabrijela Žalac, redegør for Kroatiens holdning til samhørighedspolitikken fremtid i perioden efter 2020 og gennemgår landets holdning og klare prioriteter.

Jeg mener, det er særdeles vigtigt, at samhørighedspolitikken fortsat er et vigtigt værktøj for EU, og at den fortsat bidrager til at mindske de store økonomiske, sociale og territoriale forskelle og til at styrke den europæiske økonomis konkurrenceevne på internationalt plan. Den giver mulighed for økonomisk vækst og bæredygtig udvikling og anses for en afgørende kilde til offentlige investeringer i Kroatien. Udover aktiv deltagelse i EU's institutioner er Kroatien også et af Vise-grád-landene, hvor landet aktivt bidrager til drøftelserne om samhørighedspolitikken fremtid.

Fra 2015 til 2017 var samhørighedspolitikken anslåede procentandel af de offentlige investeringer i Kroatien på

80%, hvilket er meget højt sammenlignet med gennemsnittet for EU-28 på 8,5%. Det viser tydeligt, at stigningen i den nationale andel af medfinansieringen varierer fra land til land, og at de enkelte medlemslande handler efter de nationale forhold.

National medfinansiering bidrager i høj grad til alle interessenters ejerskabsfølelse. På grund af de store udviklingsmæssige forskelle mellem de enkelte lande og regioner vil en stigning imidlertid ikke føje merværdi til samhørighedspolitikken. Vi går derfor ind for, at den nuværende minimumssats for national medfinansiering i nationale europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) fastholdes for midler og bidrag fra nationale budgetter.

»» *For så vidt angår elementer i den fremtidige samhørighedspolitik mener jeg, det er afgørende at prioritere investeringer. Kroatien vil fortsat kraftigt støtte samhørighedspolitikens »traditionelle« prioriteter, der finansieres under den nuværende programperiode, forudsat at de er af lige så stor interesse for os i perioden efter 2020.* ««

Prioriteter fremover

For så vidt angår elementer i den fremtidige samhørighedspolitik mener jeg, det er afgørende at prioritere investeringer. Kroatien vil fortsat kraftigt støtte samhørighedspolitikens »traditionelle« prioriteter, der finansieres under den nuværende programperiode, forudsat at de er af lige så stor interesse for os i perioden efter 2020.

Med hensyn til den flerårige finansielle ramme går vi ind for fortsat at arbejde med syvårige perioder, fordi et langsigtet perspektiv er nødvendigt af hensyn til den tid, det tager at harmonisere lovgivningen og tilpasse operationelle programmer.

Den nuværende N+3-regel er hensigtsmæssig, og yderligere tre år til udnyttelse af midler efter tildeling vil være det bedste.

For så vidt angår samhørighedspolitikens gennemførelsesinstrumenter støtter vi en videreførelse af tilskud som det primære gennemførelsesinstrument, selvom der også er behov for at overveje evalueringer, der viser, at finansielle instrumenter kan anvendes effektivt, navnlig i kombination med tilskud til økonomisk bæredygtige politiske områder.

platform til at udvikle et samordnet og strategisk samarbejde på alle planer med partnere fra andre europæiske lande og regioner.

Der er bestemt et behov for løbende at anerkende mangler, sikre synergi og komplementaritet mellem ESI-fondene og andre EU-fonde og for at forbedre effektiviteten i gennemførelsen af samhørighedspolitikken. Vi forventer derfor en let overgang mellem programperioder og en hurtig start på den nye finansieringsperiode for at sikre kontinuitet i investeringerne. ■

Jeg vil også gerne påpege betydningen af europæisk territorialt samarbejde som en fremragende

Gabrijela Žalac, minister for regionaludvikling og EU-midler, Kroatien

Nordrhein-Westfalen – En stor aktør på den nationale og globale scene

Europas tættest befolkede region, Nordrhein-Westfalen, bryster sig af en fremragende økonomi i EU og tætte bånd til nabolandene. De har dog stadig et stykke vej til at få skabt et miljø, der er bedre egnet til forskningsaktiviteter, innovative virksomheder og opstartsvirksomheder med høje vækstpotentialer.

Nordrhein-Westfalen er en af de 16 forbundsstater i Tyskland, dækker 9,5% af landets areal og har 21% af befolkningen og bruttonationalproduktet. Den centrale placering i hjertet af Europa ved de transeuropæiske transportveje mellem Rhinen og Alperne og Nordsøen og Østersøen og dens rolle som industriel rygrad for de store belgiske og nederlandske havne gør regionen til en fremtrædende økonomisk region i EU.

Regionens økonomi har fortrinsvis internationale forbindelser og er globalt orienteret. I 2017 beløb forbundsstatens import og eksport sig til 419,8 mia. EUR. International handel tegner sig for over 60% af regionens BNP. Selv i tider med stigende globalisering går to tredjedele af Nordrhein-Westfalens eksport stadig til europæiske lande – navnlig til nabolandene Nederlandene, Frankrig og Det Forenede Kongerige.

I de seneste år har der været en dynamisk udvikling i eksportforsendelser fra Nordrhein-Westfalen til central- og østeuropæiske lande: Polen, Den Tjekkiske Republik, Ungarn og Rumænien. USA og Kina er langt de vigtigste ikke-europæiske markeder for regionen.

En global aktør

Det går godt for virksomhederne i Nordrhein-Westfalen, som har en lang række forskellige produkter på verdensmarkedet. I 2017 var regionens vigtigste eksportvarer kemiske produkter,

maskinel, metaller, motorkøretøjer og dele til køretøjer. De traditionelt set særligt vigtige sektorer, for eksempel maskinindustri og kemisk industri, henter en stor del af sin omsætning i udlandet.

Nordrhein-Westfalen ligger ganske vist ikke ved kysten, men det faktum, at de har tætte forbindelser med ZARA-havnene¹ og to internationale lufthavne, betyder, at regionen udfører en vigtig distributionsfunktion for hele Forbundsrepublikken. Varer, der importeres til Nordrhein-Westfalen, stammer hovedsagelig fra Nederlandene, efterfulgt af Kina, Frankrig og Belgien.

På grund af den store befolkning og den centrale placering i Europa er Nordrhein-Westfalen det vigtigste område for udenlandske direkte investeringer i Tyskland. Ifølge den tyske forbundsbank tegner regionen sig for 29,5% af de samlede direkte investeringer i Tyskland, hvilket giver den et komfortabelt forspring foran andre forbundsstater, for eksempel Hessen og Bayern. Over 19 000 udenlandske virksomheder koordinerer deres tyske og europæiske operationer fra regionen. Det Forenede Kongerige, USA, Nederlandene, Japan, Frankrig og Kina er blandt de vigtigste investorlande i Nordrhein-Westfalen.

Især udenlandske virksomheder sætter stor pris på den korte vej til potentielle kunder: ca. 160 millioner mennesker, næsten

¹) Havnene i Zeebrügge, Amsterdam, Rotterdam og Antwerpen.

en tredjedel af alle forbrugere i EU, bor inden for en radius af 500 km fra regionens hovedstad Düsseldorf.

Endvidere har Nordrhein-Westfalen en af mest tætpakkede forskningsscener i Europa. Den er hjemsted for 6 af de 10 største universiteter i Tyskland og over 70 højere uddannelsesinstitutioner.

Gode naboer

Rhinlandets storbyområde og storbyerne i Ruhrdistriktet er langt de tættest befolkede storbyområder i Tyskland og har i alt 11 millioner indbyggere. Byerne i storbyområdet er forbundet i et tæt netværk af en regional struktur med flere centre. Det, og at de ligger tæt på hinanden, betyder, at der er behov for tæt samarbejde på tværs af administrative grænser.

Lignende overvejelser gør sig gældende for områder med grænse til Belgien og Nederlandene, hvor samarbejde og godt naboskab strækker sig ud over regionens grænser.

Selvom Nordrhein-Westfalen økonomisk er stærkere end gennemsnittet i Europa, er der stadig flaskehalse og mangler på vigtige områder. Afhjælpning af dette vil skabe muligheder for intelligent, bæredygtig og inklusiv udvikling i den indeværende EU-finansieringsperiode. På trods af de mange højere uddannelsesinstitutioner viser en sammenligning med resten af landet, at regionen sakker bagud vedrørende forsknings- og investeringsaktiviteter. Desuden fokuserer forskningsaktiviteter i Nordrhein-Westfalen stadig for lidt på større økonomiske og sociale udfordringer, som for eksempel digitalisering og ny mobilitet.

Sammenlignet med resten af Tyskland har Nordrhein-Westfalen stadig et stykke vej til at få skabt innovative virksomheder og opstartsvirksomheder med høje vækstpotentialer. SMV'er udnytter ikke vigtige vækstpotentialer godt nok, for eksempel hvad angår internationalisering eller ressource- og energieffektivitet, og de mener, at de støder på hindringer for væksten (erhvervsfaciliteter, bureaukrati og mangelfuld infrastruktur).

Tilpasning til forandringer

Som en stærk energiregion er den i høj grad berørt af drivhusgasemissioner. I forbindelse med energirevolutionen udgør vedvarende energi og forsyningsnetstabilitet særlige udfordringer.

Nordrhein-Westfalen kæmper også med stærke regionale og sektorielle uligheder, der skyldes omfattende strukturomlægninger i de seneste årtier. Afvikling og genopbygning af indu-

strielle strukturer, følgerne af denne omlægning, hurtigere genopbygning med energirevolutionen og demografiske ændringer er alt sammen med til at ændre det økonomiske og sociale fundament i mange byer og regioner. Fattigdom og eksklusion medfører sociale problemer i større byer og bydele. Ulighederne kræver koncepter, som modvirker disse forandringer.

Europæiske regioner gennemgår for tiden en strukturomlægning, som blandt andet er kendetegnet ved digitalisering, energirevolutionen, demografiske tendenser og globalisering. Disse strukturomlægninger vil have stor indflydelse på Nordrhein-Westfalen i den nærmeste fremtid.

Regionen påvirkes i særlig grad af globale og europæiske tendenser blot på grund af dens centrale placering og stærke internationale gensidige afhængighed. Det giver udfordringer og muligheder. De gode resultater, som Nordrhein-Westfalen kan opnå under denne omlægning, vil have indflydelse på andre europæiske regioner som følge af regionens kosmopolitiske indstilling, dens økonomiske magt og dens tætte integration med naboerne. ■

Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) bidrager i betydelig grad til at løse de regionale udfordringer og til intelligent, bæredygtig og inklusiv udvikling i Nordrhein-Westfalen. EFRU's operationelle program for Nordrhein-Westfalen, som i alt er på 2,42 mia. EUR for den indeværende finansieringsperiode 2014-2020 (hvoraf halvdelen er europæiske midler), er det største økonomiske og strukturpolitiske finansieringsprogram for Nordrhein-Westfalen. Dette program er rettet mod vækst og fremmer beskæftigelse, hvilket sætter en beslutsom kurs mod gode resultater i fremtiden. Den største del af programmets midler – 38% eller 931 mio. EUR (50% EU-midler) – anvendes til at styrke forskning, teknologiske udviklinger og innovation, og 14% eller 349 mio. EUR bidrager til at øge SMV'ers konkurrenceevne. En fjerdedel af programmets midler – 582 mio. EUR – anvendes til at reducere udledningerne af CO₂, og en femtedel af midlerne (465 mio. EUR) investeres i bæredygtig udvikling og social forebyggelse i byer og bydele.

Innovation er et centralt tema

Professor Dr Andreas Pinkwart, minister for økonomiske anliggender, innovation, digitalisering og energi i delstaten Nordrhein-Westfalen, taler om betydningen af EU's regionalpolitik for økonomien.

Andreas Pinkwart, forvaltningsmyndigheden for EFRU i Nordrhein-Westfalen findes i dit ministerium. Giver det mening – og er det nødvendigt – at bruge europæiske midler som f.eks. EFRU til at styrke den økonomiske og sociale samhørighed i en forholdsvis velstående region som Nordrhein-Westfalen?

Den Europæiske Unions samhørigheds-mål er blandt andet rettet mod regioner, som gennemgår strukturomlægninger. I de seneste årtier har økonomien i Nordrhein-Westfalen forandret sig meget, og ikke kun i mine- og stålindustrierne. EFRU har bidraget væsentligt til at afhjælpe de problemer, det har afledt. Med den hastigere digitalisering oplever vi for tiden en ny bølge af strukturomlægninger. Det mærkes også af virksomheder i Nordrhein-Westfalen, som har en lang tradition for nære forhold til den europæiske og globale økonomi. Strukturfon-

dene bør bruges på en fremsynet måde, og de bør fokusere på aktuelle og fremtidige udfordringer.

Størstedelen af EFRU-programmet for Nordrhein-Westfalen anvendes til forskning med henblik på at øge det praksisorienterede forsknings- og udviklingspotentiale og til at hjælpe virksomhederne med at blive mere innovative. Hvordan hjælper europæiske midler i denne forbindelse?

Innovation er et centralt tema. Vi er en vigtig industriregion i Europa, og samtidig har vi flere højere uddannelses- og forskningsinstitutioner end andre steder. På baggrund af min erfaring som lærer og forstander på videregående uddannelser er én ting vigtig for mig – forskningsresultater og store projekter skal ikke forblive i forskningsinstitutionerne – de skal anvendes i økonomien og samfundet. Med spinoffeffekter fra de højere uddannelser ønsker vi, at de gode idéer overføres til

økonomien og bliver til succeshistorier. Et godt eksempel er StreetScooters elektriske varevogne, der blev udviklet på RWTH-universitetet i Aachen, som Deutsche Post DHL nu bruger tusindvis af.

Næsten en femtedel af EFRU-midlerne anvendes i Nordrhein-Westfalen til bæredygtig udvikling i byer og bydele. Kan du beskrive Nordrhein-Westfalens udviklingsstrategi, og hvordan projekter, der støttes med EU-midler, forbedrer dagligdagen i regionen?

På trods af Nordrhein-Westfalens gode økonomi er der store geografiske forskelle. I tætbefolkede områder som for eksempel storbyområdet omkring Rhinen og Ruhr er disse forskelle tydelige i små områder. Når man indsamler statistikker for større regioner, vil forholdene i de forskellige bydele ofte være skjult. Mange kvarterer har stort behov for hjælp til at tackle deres problemer på en effektiv og bæredygtig måde.

» Med efterhånden 25 års intensivt grænseoverskridende samarbejde er det europæiske ideal ved at blive håndgribeligt og konkret, og vi er fortalere for udvidelse af det fælles økonomiske område. «

EFRU's operationelle program for Nordrhein-Westfalen er derfor baseret på en integreret tilgang, som håndterer de kombinerede økonomiske, sociale og miljømæssige problemer på lokal basis. Denne tilgang er selvsagt kompleks og kræver tid. I fremtiden er vi nødt til at gennemføre sådanne territorielt integrerede foranstaltninger på en måde, der ikke er så administrativt kompleks, så deltagerne har mere tid til at udføre det nødvendige arbejde. Med vores investeringer i miljøet og bekæmpelse af klimaforandringer vil vi gerne ikke blot bidrage til globale mål, men også forbedre vores borgers livskvalitet.

Får Nordrhein-Westfalen også støtte fra europæiske programmer eller initiativer for territorielt samarbejde?

Interessenterne er med i stadig mere internationale netværk i det indre europæiske marked og andre steder. Det drager Nordrhein-Westfalen fordel af i kraft af sin attraktive placering på grænsen til Belgien og Nederlandene. Derfor er samarbejde med vores europæiske naboer i det europæiske territoriale samarbejde særlig vigtigt for vores delstat. Med efterhånden 25 års intensivt grænseoverskridende samarbejde er det europæiske ideal ved at blive håndgribeligt og konkret, og vi er fortalere for udvidelse af det fælles økonomiske område.

Vi har et klart fokus – delstatsregeringen ønsker at støtte forskning og udvikling og gøre små og mellemstore virksomheder

mere konkurrencedygtige. Samtidig vil vi også gerne have, at borgerne oplever fordelene ved det europæiske samarbejde i hverdagen. For eksempel har vi projekter, som hjælper grænsependlere med administrative spørgsmål, med at lære deres naboers sprog og med at deltage i civilsamfundet på tværs af grænsen.

Hvilke ønsker og idéer har du til kriterier, temaer og finansieringsmetoder til samhørighedspolitikken efter 2020?

Vi gransker forslagene til EU's fremtidige flerårige finansielle ramme og samhørighedspolitikken meget nøje, og vi deltager aktivt i drøftelserne. For nylig bekendtgjorde det tyske Forbundsråd sin holdning til oplæggene, herunder fremtiden for strukturel finansiering. Nordrhein-Westfalen deltog aktivt i arbejdet, da det er yderst vigtigt for os, at processerne forenkles, så finansieringen når modtagerne hurtigt og uden komplikationer. Komplekse godkendelses- og kontrolprocesser forhindrer regionerne i at blive bæredygtige.

Hvis en effektiv regionalpolitik skal være mulig, skal vi have fyldestgørende finansiering for alle regioner. Halvdelen

af vores programmer finansieres i dag af EU-midler, og den anden halvdel af stats- og projektpartnermidler – en yderligere reduktion i den europæiske andel ville gøre det tvivlsomt, om de bliver gennemført. ■

**Ministerium für Wirtschaft, Innovation,
Digitalisierung und Energie
des Landes Nordrhein-Westfalen**

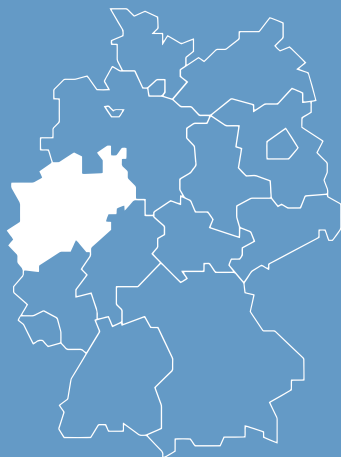
Nordrhein-Westfalen

BEFOLKNING: Nordrhein-Westfalen grænser op til Niedersachsen mod nord og nordøst, Hessen mod sydøst, Rheinland-Pfalz mod syd og Belgien og Nederlandene mod vest. Knap 2 millioner af de 17,9 millioner indbyggere (2016) er udenlandske statsborgere. Byområdet Rhinen-Ruhr er med sine 10 millioner indbyggere et af verdens 30 største storbyområder.

ØKONOMI: Regionens BNP på 647 067 mio. EUR (2015), eller 36 500 EUR pr. indbygger, er 126% af EU-gennemsnittet (2015). I 2015 blev der brugt ca. 1,96% af BNP på FoU. Nordrhein-Westfalen er en vigtig industriregion og Europas førende energiregion, idet den genererer omkring en tredjedel af Tysklands elektricitet. 25 af Tysklands 50 største virksomheder har hovedkontor i Nordrhein-Westfalen. Det er også Europas vigtigste handelscentrum, hvor mange af Tysklands største detailvirksomheder har hovedkvarter.

ARBEJDSMARKED: Arbejdsmarkedet varierer betydeligt i regionen, fra strukturelt svage byer, især i Ruhrdistriktet, til den dynamiske Rheinland-region langs Düsseldorf-Köln-Bonn-aksen. I februar 2017 var arbejdsløshedsprocenten i Nordrhein-Westfalen 7,7%, mens den nationalt var 6,3%. De vigtigste beskæftigelsesområder er fremstillingsvirksomhed (metaller og elektrisk udstyr), engros- og detailhandel, vedligeholdelse og reparation af motorkøretøjer samt ældrepleje og socialt arbejde.

NØGLESEKTORER: Den centrale del af Rhinen-Ruhr-regionen er landets vigtigste industri-, mine- og energiproduktionsområde. Der udvindes bituminøst kul langs Ruhr og omkring Aachen, og der udvindes lignit vest for Köln. Dog er mange kulminer blevet lukket. Olieraffinaderier ved Ruhr og Rhinen er forbundet med Nordsøhavne via rørledninger. Regionens produktion af råstål tegner sig for størstedelen af Tysklands produktion, og der produceres også kemikalier, tekstiler, glas, tungt maskinel, elektrisk udstyr, præcision-

sinstrumenter samt øl langs Ruhr. I den sydlige del af Rhinen-Ruhr-regionen spiller jern- og metalindustrien samt tekstiler en fremtrædende rolle. Efter ændringer af både økonomisk struktur og image er regionen nu et af Tysklands vigtigste højteknologiske centre.

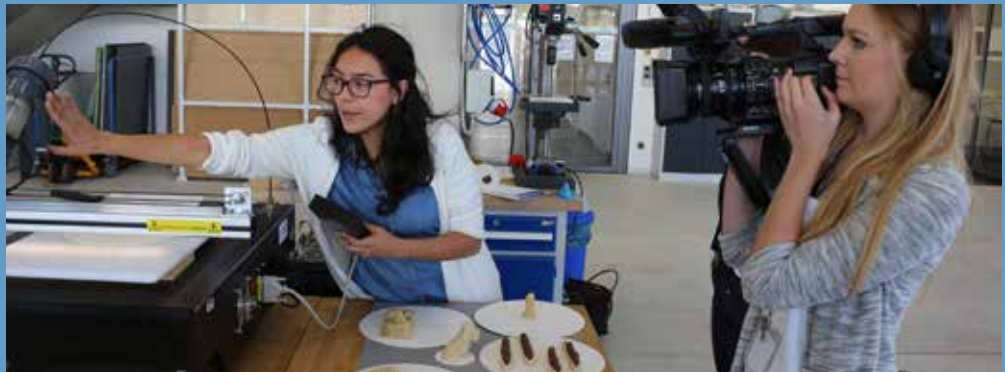
En stor del af områderne uden for Ruhr-området består af landbrug, haver og frugtplantager. Der dyrkes hvede og sukkerroer i det sydlige lavland og frugt og grønsager i nord, og kvæg- og svineavl er vigtige erhverv i Münsterland og Nedre Rhin.

INTELLIGENT SPECIALISERING: Efter omstruktureringen fokuserer regionens industripolitik nu på otte førende markeder, hvor den står stærkt takket være intelligent specialisering: nye materialer, maskineri og anlægsdesign/produktionsteknologi, sundhed, informations- og kommunikationsteknologier, mobilitet og logistik, energi og miljø, biovidenskaber samt medier og kreative industrier. Nordrhein-Westfalen er også i gang med at udvikle en teknologioverførselsstrategi, som specielt gælder SMV'er, universiteter og forskningsorganisationer, der sammenkæder førende markeder via en forskningsorienteret tilgang.

NEDRE RHINS 3D-KOMPETENCECENTER: ADDITIVE TEKNOLOGIER I FREMSTILLINGSVIRKSOMHED

3D-print har et stort potentiale for virksomheder i midtermarkedet i alt lige fra udvikling af prototyper til produktion af slutprodukterne. Det er hurtigere at udvikle og fremstille nye produkter. For at integrere temaet »3D-print« i deres uddannelser og forankre det i regionen, har de tre univer-

siteter i Nordrhein-Westfalen, Rhein-Waal, Ruhr West og RWTH Aachen, indført konceptet FabLab.

FabLab er et højteknologisk værksted, som individuelt og samlet anvender personlig produktion og tilskynder til udbredelse af det. Sammenkædningen af åbne innovation-processer og teknologier til personlig produktion er en del af en langsigtet vision, som kendetegnes ved individuel og decentraliseret produktudvikling og -fremstilling.

ende FabLabs produktionsmuligheder. Hovedopgaven er at sikre den langsigtede integration af digitale fremstillingskompetencer på forskellige uddannelser. Et andet fokus er at oprette FAB Academy, som er MIT's internationale træningsprogram baseret på digital fremstillingsvirksomhed.

Desuden skaber ansatte ved 3D-kompetencecenteret kontakt til virksomheder, der anvender eller er interesserede i at anvende 3D-teknologier, for at udarbejde uddannelsesmateriale til industri og handel. De har også kontakt til lærere og skoler med henblik på at udarbejde undervisningsmateriale og workshops.

3D-kompetence- og uddannelsescenteret i Nedre Rhin samler vigtige innovationsdrivkræfter fra det videnskabelige område, etablerede virksomheder og opstartsvirksomheder og sætter dem i stand til at anvende additiv fremstilling til gavn for økonomien og samfundet.

FINANSIERING

Samlet investering 3 714 287 EUR, heraf:

1 857 143 EUR i EFRU-finansiering
1 485 715 EUR i regional finansiering fra NRW

PROJEKTPARTNERE

Hochschule Rhein-Waal
Hochschule Ruhr West
RHTWH Aachen

De tre universiteter arbejder sammen som projektpartnere og er i gang med at opføre et centralt 3D-kompetence- og videreuddannelsescenter i Nedre Rhin, som skal fungere som omdrejningspunkt for eksisterende initiativer og anv-

EHRENFELD DESIGN QUARTER: GRUNDLAGET FOR BYUDVIKLINGSPROCESSER

Betegnelsen »Fremstillet i Köln-Ehrenfeld« er godt på vej til at blive kendt i hele Tyskland. Det sker takket være idéer og dedikation fra Design Quartier Ehrenfeld (DQE), som er et initiativ, der har fået til opgave at gøre Köln-Ehrenfeld til et centrum for kreativitet og ungt design. Ved at give unge kreative mulighed for at mødes og samarbejde er det lykkedes initiativet at skabe nye arbejdsformer og værdiskabelse samt innovative idéer og produkter.

Köln-Ehrenfeld er et lysende eksempel på et dynamisk sted for unge fra hele verden og eksperimenterende design. Med den lille, postindustrielle og tværkulturelle infrastruktur var det oplagt at skabe et innovativt og

eksperimenterende miljø til kreative små virksomheder, design og innovative teknologier, samt til alternativ markedsføring, kommunikation og turisme. Handlingsplanen blev skabt med det formål at tilpasse lokalerne i eksisterende bygninger til de relevante formål og fastlægge det grundlæggende koncept for et etableringskvarter og designkompetencecenter.

FINANSIERING

Samlet investering 976 637 EUR, heraf:
483 900 EUR i EFRU-finansiering
290 339 EUR i regional finansiering fra NRW

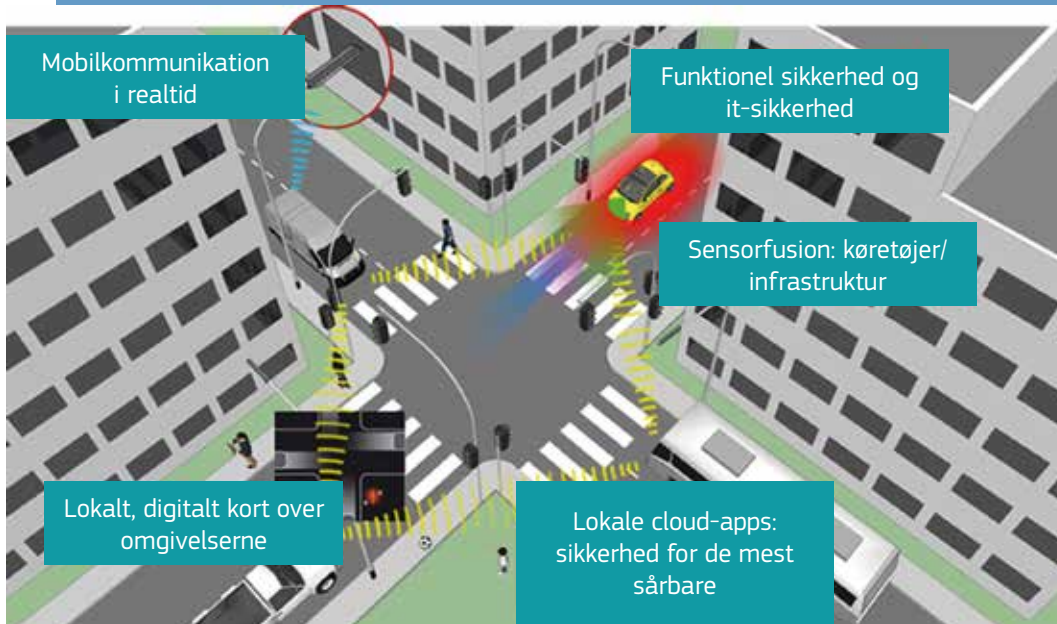
PROJEKTPARTNERE

Design Quartier Ehrenfeld, Köln
<http://www.d-q-e.net/>

Det er lykkedes DQE at få unge nationale og internationale designere til at etablere sig og bygge et socialt-kreativt fællesskab. Initiativet tilbyder også uddannelsesforløb og workshops på nye områder inden for design samt information om for eksempel finansieringsmuligheder eller adgang til lån og venturekapital.

Ved at koncentrere kreativt arbejde i en bydel og blande forskellige indflydelser kan DQE virkeliggøre den ægte betydning af betegnelsen Fremstillet i Köln-Ehrenfeld: nye produkter af høj kvalitet, nye arbejdspladser, ændrede værdikæder og alternative arbejdsmodeller.

INVERSIV: FØRERLØS KØRSEL I MILLIONBYER

Spørgsmålet er ikke om, men snarere hvornår førerløs kørsel vil slå helt igennem i vores samfund. Vi kan allerede se de første tegn: vi bruger systemer, der advarer føreren, hvis bilen forlader vognbanen, systemer til hjælp til vognbaneskift, bremsehjælp og meget mere som standard. På det seneste har de teknologiske fremskridt nået andre vigtige milepæle, som i vid udstrækning gør fuldautomatisk kørsel muligt.

Det meste af tiden er det relativt problemfrit at køre

på motorvej, men bykørsel udgør en enorm udfordring for systemerne, som endnu ikke har knækket koden. Nordrhein-Westfalen-regionen er med sine mange motorveje og store byer med meget trafik et glimrende eksempel på dette. Der er simpelthen for mange variabler og faktorer i millionbyer, som systemerne skal tilpasse sig til, og som derefter skal fortolkes og implementeres korrekt.

Dette betyder dog, at den, der kan styre bytrafikken, vil dominere resten. Projektet InVerSiv er et specifikt forsøg på at løse denne udfordring, og det har til formål at bygge en »intelligent transportinfrastruktur til sikker netværksforbundet kørsel i millionbyer«. For at opnå dette samkører forskerne så mange eksisterende data som muligt for at gøre fuldautomatisk kørsel mere sikker.

Køretøjssensorene kan netværksforbindes med vejinfrastrukturene, som også er udstyret med sensorer til miljøregistrering. Sammen med yderligere oplysninger fra lokale og globale centre skabes der et omfattende billede af miljøet eller omgivelserne.

Trafiklys, der kommunikerer med biler, biler, der kommunikerer med hinanden, lokale cloud-apps, der også er forbundet med systemet – alt dette er med til at gøre automatisk bykørsel til en realitet. Testområder i den virkelige verden indikerer også, om forskernes resultater kan overføres til situationer i den virkelige verden, gøres tilgængelige for andre projekter og bibeholdes, når projektet er slut.

FINANSIERING

Samlet investering 1 720 304 EUR, heraf:
1 320 991 EUR i EFRU-finansiering
399 313 EUR i regional finansiering fra NRW

PROJEKTPARTNERE

CommAgility Ltd
adesso AG
Dortmunds tekniske universitet
Wilhelm Schröder GmbH
SGS-TÜV Saar GmbH

XTC-ID EXTREME TEMPERATUR-RFID-TRANSPONDER

De fleste mennesker kan genkende en strejkode, hvilket ikke alene er nyttigt ved kassen, men også til lagerstyring. På samme måde får pakker, der sendes med posten, ofte en strejkode eller en QR-kode. Disse koder kan dog blive beskadiget af vejret, under transport osv.

Da de såkaldte RFID-transpondere ikke påvirkes på samme måde, anvendes de i stigende grad i logistiksektoren. Konventionel teknologi er egnet til temperaturer op til 125 °C, men ikke til ekstreme forhold eller kraftige miljøpåvirkninger. Der nås ofte høje temperaturer i emballerings- og fremstillingsindustrierne, især ved fremstilling af plastik.

XTC-ID-projektpartnerne, som er et konsortium af virksomheder under ledelse af IMST GmbH in Kamp-Lintfort og universitetet i Twente, er i gang med at udvikle en ny RFID-chip inden for rammerne af Interreg.

FINANSIERING

Samlet investering 3 569 579 EUR,
heraf:
1 784 789 EUR i EFRU-finansiering
266 925 EUR i medfinansiering fra
NRW

PROGRAM

Interreg-samarbejdsprogrammet
Tyskland-Nederlandene

Det vil give mulighed for sikker og reproducerbar identifikation under ekstreme miljøforhold som for eksempel høje eller lave temperaturområder. Formålet er at levere en meget robust og unik »eXtreme temperaturchip-ID-teknologi« til anvendelsesområder og markeder, hvor det kan ske, at konventionelle identifikationssystemer ikke er meget bevendt eller slet ikke kan anvendes.

SMART SERVICE POWER: AT BLIVE ÆLDRE, MEN STADIG KUNNE KLARE SIG SELV

Folk bliver ældre og kan ikke længere så meget, som de kunne, da de var yngre. Der er slet ikke nok plejepersoner til at kunne sikre plejebehovet hos ældre og plejekrævende i dag, og omkostningerne til velfærd og offentlige tjenester stiger markant. Udviklere, der arbejder på projektet Smart Service Power, udnytter progressiv digitalisering ved at forbinde intelligente systemer for at give folk mulighed for at leve et alderssvarende, teknologistøttet liv, så de kan klare sig selv så længe som muligt.

Projektteamet og partnerne anvender intelligente og indbyrdes forbundne enheder til at samle og kombinere mange teknologier, som ofte skal bruges på en enklere måde eller kræver grænseflader til hinanden. De vigtigste applikationer anvendes til at overvåge fald, måle væskebalance og medicinindtag samt overvåge vitale tegn. Disse applikationer anvender særlige sensorsystemer, der stammer fra den

aktuelle anvendte forskning. De omfatter for eksempel intelligente faldsensorer, der er integreret i loftsbelysningen, blodtryksmonitører, der sender deres resultater til en database, og nødsystemer, der overvåger personens helbred og udløser en alarm, hvis der opstår et problem.

Ved at samle alle disse systemer kan Smart Service Power-udviklerne genkende processer, forbindelser og ændringer og reagere aktivt på dem, eller forhindre svære eller farlige situationer fra begyndelsen. Intelligente programmer identificerer nødsituationer i hjemmet og fastlægger behovene hos personer, der bor alene. Forskerne undersøger også, hvordan sådan et system kan fungere økonomisk, så de kan udvikle egnede forslag til forretningsmodeller.

FINANSIERING

Samlet investering 1 384 386 EUR,
heraf:
692 193 EUR i EFRU-finansiering
276 877 EUR i regional finansiering
fra NRW

PROJEKTPARTNERE

VIVAI Software AG (konsortiumleder)
Dortmunds universitet for anvendt
videnskab
DOGEWO 21
Fraunhofer-InHaus-Center
Hüberthal Nursing Service
Dortmund InHaus GmbH

MED DINE EGNE ORD

PANORAMA
takker på forhånd
for jeres bidrag!

»Med dine egne ord« er den del af *Panorama*, hvor interessenter på lokalt, regionalt, nationalt og europæisk plan kan fortælle om, hvad de har opnået i perioden 2014-2020, og give udtryk for deres synspunkter om de igangværende og vigtige drøftelser om samhørighedspolitikken efter 2020.

Panorama modtager gerne bidrag på jeres eget sprog og bringer dem eventuelt i fremtidige udgaver. Kontakt os på region-panorama@ec.europa.eu for at få yderligere oplysninger om retningslinjer og deadlines.

EU's samhørighedspolitik efter 2020: støtte til nye og traditionelle krav

I Brandenburg har EU's samhørighedspolitik i høj grad bidraget til en vellykket transformationsproces efter den tyske genforening i 1991 og til at styrke regionens konkurrenceevne og beskæftigelse. Takket være denne støtte har Brandenburg siden 2014 været i finansieringskategorien for overgangsregioner.

På trods af den positive udvikling har regionen fortsat brug for støtte fra EU, også efter 2020, for at konsolidere de resultater, der er opnået indtil nu, og styrke dem yderligere. Målet om en selv bærende økonomisk struktur er ikke nået, og der er flere mangler med hensyn til udvikling, såsom lavt niveau inden for forskning og innovation i den private sektor og utilstrækkelig integration i internationale økonomiske cyklusser, som ikke helt afhjulpet inden 2020.

For regioner som Brandenburg i det østlige Tyskland er der også behov for at afbøde de negative følger ved at være

Katrin Müller-Wartig,
Kontorchef for EU's økonomiske politik og finanspolitik samt koordinering af EU-fonde ved ministeriet for retlige anliggender, europæiske anliggender og forbrugerbeskyttelse, Brandenburg, Tyskland

»fanget« mellem højt udviklede regioner i det vestlige Tyskland og områder i det tilstødende centrale og østlige Europa, der modtager den højeste EU-støtte.

Derfor anmoder Brandenburg om, at samhørighedspolitikken videreføres for alle europæiske regioner efter 2020. Som EU's vigtigste investeringspolitik bør den bevare sin fremtrædende rolle i den flerårige finansielle ramme. Politikken

» Som følge af projekter under samhørighedspolitikken er EU blevet en synlig og håndgribelig enhed for lokale befolkninger. Det er den særlige europæiske merværdi. «

fungerer som drivrem for EU's mål og prioriteter i de europæiske regioner. Desuden er EU som følge af projekter under samhørighedspolitikken blevet en synlig og håndgribelig enhed for lokale befolkninger. Dette er din særlige europæiske merværdi.

Samhørighedspolitikken bør fortsat være koncentreret om de mindre udviklede regioner. Alligevel mener Brandenburg, at der er behov for at øge det finansieringsbeløb, der er til rådighed for overgangsregioner og mere udviklede regioner under politikken. Disse regioner bidrager mere end gennemsnittet til den økonomiske styrke og til opfyldelsen af målsætninger for hele EU. De regioner, der på nuværende tidspunkt er klassifi-

ceret som overgangsregioner, skal tildeles støtte gennem målrettede effektive investeringer til fordel for mindre udviklede områder.

Brandenburg mener, at indførelsen af en særskilt fond til at fremme nationale strukturreformer på bekostning af samhörighedspolitikken eller en samhörighedspolitik koncentreret om generelle statslige strukturreformer er særdeles kritisk. Strukturreformer kan kun være

bæredygtige, hvis de støttes lokalt af målrettede strukturelle foranstaltninger, såsom styrkelse af innovation, støtte til SMV'er eller garanti for kvalificerede specialister. Flere ressourcer til nationale strukturreformer på bekostning af sådanne foranstaltninger under samhörighedspolitikken på regionalt plan kan få negative følger.

Den fremtidige flerårige finansielle ramme skal — til trods for startvanske-

ligheder som følge af Brexit — imødekomme flere nye udfordringer, som EU står overfor. Brandenburg opfordrer derfor EU til at være økonomisk robust for at undgå, at vigtige nye EU-prioriteter på områder som energi- og klimapolitik, migration og sikkerhed kommer til at konkurrere med de traditionelle opgaver under EU's samhörighedspolitik. ■

Fyldestgørende finansiering er afgørende for Europas samhörighed

Samhörighedspolitikken, Europas vigtigste investeringspolitik, spiller en central rolle i gennemførelsen af de strategiske prioriteter for forskning og innovation, energi og miljø, produktionssystemernes konkurrenceevne og social inklusion. Beskæring af budgettet for samhörighedspolitikken efter 2020 ville betyde at miste dens eksistensberettigelse.

EU står over for nye udfordringer som for eksempel forsvar, immigration og sikkerhed, som har en betydelig økonomisk indvirkning på det nye budget, der også vil blive påvirket af Brexit.

» Jeg er meget bekymret for de mulige nedskæringer, da de vil gøre uoprettelig skade på samhörighedspolitikken fremover og øge de regionale uligheder i Europa. «

Europa-Kommissionen har opfordret medlemsstaterne til at øge deres bidrag til den flerårige finansielle ramme fra de nuværende 1,03% til omkring 1,15% af deres BNP.

Jeg støtter fuldt ud denne opfordring til at øge EU's budget, som giver mulighed for mere langsigtet planlægning og giver den stabilitet, som investeringerne har behov for.

Enrico Rossi,
regionsformand i Toscana
Næstformand for Konferencen
af Perifere Kystregioner
ansvarlig for samhörighedspolitikken,
Italien

Også selvom medlemsstaterne skulle vedtage at øge deres bidrag til EU's budget, er der dog stadig mulighed for, at budgettet efter 2020 beskæres med 15% eller endda 30%.

Jeg er meget bekymret for de mulige nedskæringer, da de vil gøre uoprettelig skade på samhörighedspolitikken fremover og øge de regionale uligheder i Europa. At opretholde et ambitiøst budget for samhörighedspolitikken for alle regioner er afgørende for at sikre, at EU fortsat støtter sine mål om samhörighed, solidaritet og investering i alle EU-regioner.

Desuden er samhørighed en forudsætning for at sikre det indre markeds konkurrenceevne, og den fremmer konvergens mellem forskellige territorier for så vidt angår mål og politikker for territorial udvikling samt udveksling af administrative metoder og praksisser.

Kommissionen foreslår også at oprette et instrument til strukturreformer med et budget på cirka 25 mia. EUR, som kunne være en del af samhørighedspolitikken i fremtiden, skønt det vil give direkte budgetstøtte til medlemsstaterne. Dette forslag er temmelig foruroligende, da det

giver anledning til for mange spørgsmål vedrørende et sådant instruments berettigelse, hvordan det vil fungere og dets demokratiske ansvarlighed.

Forhandlingerne mellem Rådet og Parlamentet begynder for alvor, så snart Kommissionen offentliggør sit længe ventede forslag til det næste EU-budget den 2. maj, og det forventes, at der vil blive nået en aftale inden maj 2019, før valgene til Europa-Parlamentet.

Jeg er overbevist om, at vi har brug for en mere effektiv samhørighedspolitik,

men der er behov for en passende finansieringsramme – som mindst svarer til den nuværende – med bidrag enten fra nye former for egne ressourcer eller fra en grundigt revideret udgave af de nuværende, som ikke længere kan opfylde EU's nuværende politiske og institutionelle behov. ■

Samhørighed betyder samhørighed

Tamara Espiñeira,
Generalsekretær for Konferencen af byer
i Atlantbuen
Medlem af ekspertgruppen for
struktureret dialog med ESIF-partnere

Budgetdebatten bør være koncentreret om væsentlige politikker, som allerede er effektive, og ikke være en jagt på løsninger i form af mirakler. På nuværende tidspunkt har vi brug for ambitioner og ikke tilbagetog, investeringer og ikke besparelser,

solidaritet og ikke nedskæringer. Talerne bør respektere midler og ressourcer, og derfor skal den flerårige finansielle ramme (FFR) have mindst 1,3 % af bruttonationalindkomsten som mål.

Desuden skal man huske, også selvom det kan virke indlysende, at samhørighed betyder samhørighed. En reform af traktaterne er da helt sikkert på sin plads, men den bør ikke gennemtvinges via FFR. Som vores formand José Maria Costa mindede os om i februar er samhørighed at omsætte subsidiaritet i praksis (artikel 5 i TEU). Og dette overordnede princip er ikke til forhandling. Derfor kan samhørighed ikke – hvis EU skal respektere sine egne værdier – begrænses til en symbolsk ramme i et figurativt budget. I denne tid, hvor usikkerhed er et fremherskende fænomen, bør vi bevare EU's søjler.

For at gøre samhørighedspolitikken mere effektiv er det afgørende at fortsætte indsatsen for fleksibilitet, forenkling og koor-

» *For at gøre samhørighedspolitikken mere effektiv er det afgørende at fortsætte indsatsen for fleksibilitet, forenkling og koordination, og dermed bidrage til meningsfuld subsidiaritet, vil jeg påstå.* «

dination og dermed bidrage til meningsfuld subsidiaritet, vil jeg påstå. På samme måde skal partnerskabsprincippet styrkes og forankres i forordningerne.

Hvis vi kigger mod et mere sammenhængende Europa, ser det ud til, at territorielt samarbejde er det bedste redskab. Grænseoverskridende samarbejde er fundamentalt, eftersom vigtigheden af transnationalt samarbejde ikke må ignoreres. Også selvom det ikke har været

problemfrit, har makroregionerne bevist deres gavnlige indflydelse på territorierne. Derfor skal disse dynamikker bevares og udbredes (dvs. til Atlantbuen).

Endvidere må hverken samhørighedspolitikken eller FFR glemme EU's bymæssige struktur. I den næste periode skal den europæiske dagsorden for byerne bidrage, med en egen bevilling, til at udarbejde en reel bypolitik, som ikke blot er begrænset til engangsinstrumenter

(såsom partnerskaber) eller til at fortælle om god praksis. Det samme gælder en stærk havpolitik. »Mulighederne på havet« er blevet identificeret som en vigtig kilde til vækst, så efter 2020 bør FFR forsøge at udnytte den blå mulighed.

Det skal i parentes bemærkes, at netop disse overvejelser sidste år drev os, sammen med RIET, den iberiske grænseoverskridende sammenslutning, Medcities og FAIC, forummet for Adriaterhavet og Det

Joniske Hav, til at skabe en platform ved navn »Byer for samarbejde«. De territoriale bynet arbejder således i øjeblikket sammen om at skabe et mere sammenhængende Europa. ■

[KORTE] NYHEDER

KOMMISSIONEN HJÆLPER FLERE INDUSTRIELLE REGIONER MED AT BYGGE ROBUSTE, KONKURRENCEDYGTIGE ØKONOMIER

Kommissionen har udvalgt syv yderligere EU-regioner og medlemsstater til at få skræddersyet bistand i forbindelse med pilotprojektet om industriel overgang, som blev søsat i december 2017: Cantabria (Spanien), Centre-Val de Loire (Frankrig), det nordøstlige Finland, Grand Est (Frankrig) og Greater Manchester

(Det Forenede Kongerige) samt Litauen og Slovenien. De slutter sig til fem regioner, som allerede blev udvalgt i december 2017: Hauts-de-France (FR), Norra Mellansverige (den nordlige del af Midtsverige), Piemonte (Italien), Sachsen (Tyskland) og Vallonien (Belgien).

De udvalgte myndigheder vil kunne udarbejde eller omarbejde strategier til regional økonomisk overgang på baggrund af deres prioriteter for intelligent specialisering. Der vil blive tilbudt skræddersyet bistand fra Kommissionens tjenestegrene, eksterne eksperter og Organisa-

tionen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling (OECD) som en hjælp til at gøre klar til fremtidens job, udvide innovation, støtte overgangen til en lavemissionsøkonomi, fremme iværksætter og støtte inklusiv vækst.

Det er planen, at strategierne for regional overgang skal ligge klar ved udgangen af 2018. ■

FÅ MERE AT VIDE

<http://europa.eu/IJY97UP>

REGIOSTARS AWARDS 2018: DET ER TID TIL AT INDSENDE JERES BEDSTE PROJEKTER

RegioStars Awards uddeles for god praksis inden for regionaludvikling og sætter fokus på originale og innovative projekter, der kan være attraktive og inspirerende for andre regioner. Kategorierne for 2018 er netop blevet offentliggjort, og de er:

Priskategorierne for 2018 er:

- Støtte til intelligent industriel overgang

- Opnåelse af bæredygtighed gennem lav CO₂-emission
- Skabelse af bedre adgang til offentlige tjenester
- Tackling af udfordringer i forbindelse med migration

- Emne for 2018: Investering i kulturarv.

Ansøgningerne kan indsendes indtil den 15. april. Bemærk, at projektadministratoren i år kan indsende 2 projekter pr. program, hvis forvaltningsmyndigheden godkender dette. ■

FÅ MERE AT VIDE

<https://www.regiostarsawards.eu/login.php>

Samhørighedspolitik: 30 år med investering i de europæiske regioners fremtid

COHESION30

Samhørighedspolitikken er en central del af den europæiske enhed. Den udspringer af idéen om, at politikker rettet mod integration af markeder skal suppleres af politikker, som sikrer, at alle EU's medlemsstater, regioner og borgere kan drage fordel af integration.

Siden Romtraktaten har der været fællesskabspolitikker, som skulle afhjælpe den økonomiske og sociale ubalance, og indledningsvis blev de støttet med ca. 4% af EU-budgettet. Efter Fællesakten medførte oprettelse af samhørighedspolitikken i 1988, efterfulgt af udvidelser af Unionen, betragteligt større finansiering med årene. Den tegner sig nu for over en tredjedel af EU's budget.

EU's samhørighedspolitik bygger på fire principper:

- › Koncentration om et begrænset antal målsætninger med fokus på de mindst udviklede regioner
- › Flerårig programmering på baggrund af analyse, strategisk planlægning og evaluering
- › Komplementaritet, som sikrer, at medlemsstaterne ikke erstatter nationale udgifter med EU-udgifter
- › Partnerskaber i udarbejdelse og gennemførelse af programmer, som omfatter nationale, subnationale og europæiske aktører.

Samhørighedspolitikken har udviklet sig fra en politik, der var rettet mod at kompensere regioner for deres handicaps, til en politik, der er designet til at forbedre vækst og konkurrenceevne og fremme jobskabelse. Den understøtter udviklingsstrategier, som dækker en lang række faktorer, der påvirker regionale sociale, økonomiske og miljømæssige udfald. Den er nu mere direkte sammenkædet med andre EU-politikker, herunder makroøkonomisk styring.

» *For mig er regionalpolitik frem for alt et instrument til udvikling, som har en merværdi i form af en omfordelings-effekt.* «

Jacques Delors
Tidligere formand for Europa-Kommissionen*

* Interview offentliggjort i Panorama 43, efterår 2012

30 projekter

På side 25 til 39 præsenterer vi 30 eksemplariske projekter for at fejre 30 år med samhørighedspolitik. De viser, hvordan EU's struktur- og samhørighedsfonde gør en ægte forskel for borgernes livskvalitet. Der er medtaget ét projekt fra hver af de 28 medlemsstater samt to eksempler, der illustrerer grænseoverskridende samarbejde, som altid har været et vigtigt træk i samhørighedspolitikken.

30 år i kort og statistikker

Side 40 til 49 indeholder en oversigt over, hvordan EU's samhørighedspolitik har udviklet sig i løbet af fem vellykkede programmeringsperioder over de sidste 30 år. For hver periode kan man se, hvor EU's indsats var koncentreret, og den positive indvirkning på job og vækst.

Topmoderne væksthuse for bioteknologivirksomheder

Bio-Incubator i Leuven tilbyder multifunktionelle kontor- og laboratoriepladser til biomedicinske virksomheder med højt vækstpotentiale. De tre topmoderne bygninger har moduler, som kan tilpasses, så de er fleksible nok til at opfylde virksomhedernes behov, efterhånden som de vokser. Lokalerne ledsages af generel, teknisk og logistisk support, hvilket skaber et dynamisk og stimulerende miljø, hvor de bioteknologiske virksomheder kan udvikle deres idéer og teknologier. Bio-Incubator Leuven ligger i en forskningspark i nærheden af Leuvens universitet og fagskoler, og det gøder jorden for innovation og iværksætteri. Projektet er vært for 15 førende forskningsvirksomheder, som i alt beskæftiger 300 højtuddannede forskere.

<https://www.bio-incubator.be/>

Opgradering af vandforsyningsanlæg giver et væld af fordele

Omkring 63 000 personer får fordel af forbedringer af vandforsyningsanlægget i Gabrovo-regionen i det centrale Bulgarien. Arbejdet omfatter genopbygning af anlægget til rensning af drikkevand, opførelse af en ny pumpestation og renovering af fire andre samt opgradering af 76 km af vandforsyningsnettet. Dele af spildevandssystemet vil blive renoveret og udvidet, og spildevandsrensningsanlægget vil blive moderniseret. Formålet er at forbedre vandkvaliteten, øge hygiejnestandarderne og mindske indvirkningen på miljøet. Pålidelige vandtjenester, som overholder gældende standarder, vil gøre området mere attraktivt for investorer, og der skabes 400 job under gennemførelsesfasen.

<http://bit.ly/2pq9xUJ>

Nationalt ekspertisecenter for supercomputere

Ekspertisecenteret IT4Innovations er det første supercomputercenter af sin slags i Den Tjekkiske Republik. Den nye infrastruktur er spækket med det allernyeste inden for informati- onsteknologi, herunder højtydende udstyr til simu- lation, modellering og beregning. Sådanne værktøjer kan bruges til at simulere klimaforan- dringer, styre trafikken og endda være med til at forebygge naturkatastrofer. Andre vigtige forsk- nings- og udviklingsområder på centeret omfatter avancerede nanoteknologier, stemme- og talegen- kendelsesteknologi samt at skabe nye algoritmer til industriprodukt-design. Centeret, som åbnede i 2014, rangerer blandt de 100 stærkeste super- computercentre i verden.

<http://www.it4i.cz>

Oplevelse af naturens vidundere

GeoCenter Møns Klint er et geologi- og naturmuseum på Møn. Udstillingen viser Danmarks geologiske historie cirka 70 millioner år tilbage i tiden. Den moderne byg- ning ligger ved Møns Klint, som er et af Danmarks mest impo- nerende naturlige vidundere og turistattraktioner. Af de 250 000, der årligt besøger Møns Klint, besøger 75 000 også de interaktive udstillinger i det unikke center, som i sig selv er et populært udflugtssted. De hulelignende udstillingsrum, som er arrangeret som en dinosaurs rygsøjle, er meget populære blandt børn.

<http://www.moensklint.dk/>

Hamburgs »vedvarende energi-bjerg« når nye højder

En tidligere losseplads er blevet omdannet til et nyt vartegn for Hamburg. Der blev gennemført omfattende teknisk arbejde for at sikre og rense stedet og beskytte grundvandet. En højtydende vindmølle og solenergi-paneler forsyner nu 4000 husholdninger med elektricitet. Offentligheden kan gå tur på en buet gangbro rundt om toppen af den 40 meter høje bakke og nyde det grønne område og udsynet over byen. De kan også besøge informationscenteret og lære om områdets historie, vedvarende energi og affaldshåndtering. Projektet blev afsluttet i 2013 med vinderdesignet fra en international byggeudstillingskonkurrence.

<http://bit.ly/2IDPwSC>

Hurtige reaktioner er afgørende

Estland lagde man i 2015 det indenlandske nummer til nødopkald til politiet sammen med det fælleseuropæiske alarmnummer 112, som allerede blev anvendt til ambulancetjenesten og brandvæsnet. Projektet udviklede tekniske løsninger, som gjorde det muligt for de forskellige beredskabstjenesteudbydere at behandle og besvare opkaldene hurtigere og mere effektivt. I 2017 var 94% af brugerne tilfredse med nødopkaldstjenesten. Borgerne føler sig mere sikre, når de ved, at der hurtigt kan skaffes hjælp fra det centrale system.

<http://bit.ly/2FP9ZWM>

Irland giver immigranter en håndsrækning

Programmet Beskæftigelse af personer fra immigrant-samfund danner partnerskab med virksomheder og myndighederne for at hjælpe immigranter med at finde beskæftigelse og uddannelse. Det hjælper dårligt stillede og udsatte migranter med at øge deres kompetencer og finde beskæftigelses- og uddannelsesmuligheder, blandt andet med praktikophold og mentorordninger. Over 2950 personer fra 101 lande har deltaget, siden programmet blev iværksat i 2008. Det har fået anerkendelse som et initiativ med god praksis og har modtaget en pris fra National Adult Learning Organisation i Irland. Det støttes af Den Europæiske Socialfond.

<http://bit.ly/2FX5CET>

Sikkerhed frem for alt på vejen fra Athen til Thessaloniki

Tre nye tunneller har forvandlet det, der tidligere var den farligste del af motorvejen mellem Thessaloniki og Athen. Der blev blandt andet bygget 25 km motorvej, 11 km tunneller og den største vejtnunnel i Sydøsteuropa. Tempi-tunnellerne har halveret rejsetiden på de nye sektioner og reduceret køretiden fra Athen til Thessaloniki til lige godt fire timer. Vejsikkerheden er blevet markant forbedret, idet antallet af uheld er reduceret med op til 70%. Tempi-dalen har

også draget fordel af projektets miljøbeskyttelsesforanstaltninger.

Projektet er en del af de fem motorvejskoncessioner, som har bygget og opgraderet cirka 1400 km vej i Grækenland og dermed givet landet et moderne motorvejsnet, som udgør en del af dets centrale transportinfrastruktur.

<http://www.aegeanmotorway.gr>

Samling af ekspertise i havteknik

En ny bygning, som skal huse institut for miljøhydraulik i Santander, har givet nok plads til at installere en stor indendørs bølge-, strøm- og vindsimulator. Bassinet, som hedder Cantabria Coastal and Ocean Basin, gør det muligt at gennemføre prøver i stor målestok. Testfaciliteten er den eneste af sin slags i verden, hvilket styrker kyst- og offshore-teknisk forskning, som er strategisk vigtigt for udvikling af Spaniens vedvarende energiindustri. Projektet har skabt 135 nye job, hvoraf 49 er permanente.

<http://www.ihcantabria.com/es>

Opgradering af grøn turisme for Mont Saint-Michel i Normandiet

Over 3 millioner turister besøger hvert år klippeøen Mont Saint-Michel for at udforske dens mytiske klosterkirke og fæstningsværk. Der blev iværksat omfattende forbedringer i 2000. Mont Saint-Michels maritime landskab og arkitektoniske kulturarv er blevet restaureret takket være hydraulikarbejde, som giver tidevand og flodstrømme mulighed for at hvirvle rundt om klippen, som de gjorde det før i tiden. En ny fodgængervenlig bro og et turistcenter har erstattet den gamle dæmningsvej og parkeringsplads, hvilket har sat en stopper for trafikforurening. Bugtens flora, fauna og vandkvalitet overvåges regelmæssigt for at sikre, at de gavnlige virkninger på bugtens biodiversitet opretholdes.

<http://bit.ly/2prO2lp>

Klargøring af Dubrovnik lufthavn til øget turisme i fremtiden

Dubrovnik lufthavn i Kroatien nyder godt af renoveringer, herunder en ny passagerterminal. Den nye, større lufthavn vil være bedre rustet til at håndtere det forventede øgede antal af passagerer, der rejser til og fra regionen – en stor turistdestination. Lufthavnens samlede effektivitet vil blive forbedret, med bedre sikkerheds-, teknik- og driftsstandarder, blandt andet dem, som et fremtidigt medlemskab af Schengenområdet kræver. En række miljømæssige og energieffektive foranstaltninger vil sikre, at lufthavnen – som er en del af det omfattende transeuropæiske transportnet – overholder standarder vedrørende blandt andet støjdæmpning og affaldshåndtering. Antallet af ansatte i lufthavnen forventes at stige fra 447 til 676 i 2020.

<http://airport-dubrovnik.hr/index.php/hr/>

Beskyttelse af Pompeji for eftertiden

Ruinerne af det antikke Pompeji, der er en del af UNESCO's verdensarv, er en af verdens mest fascinerende arkæologiske oplevelser. I forbindelse med Grande Progetto Pompei er der blevet investeret 105 mio. EUR i bevaring og restaurering af stedet. Heraf kommer 78 mio. EUR fra EU-fonde. Projektet har fokus på kunstnerisk bevaring og en strukturel konsolidering af det arkæologiske område. Arbejdet har til formål at mindske truslen fra grundvandet, stabilisere bygninger og beskytte dem mod vejrforholdene samt at konsolidere og restaurere vægge og udsmykkede overflader. Den første fase, som blev gennemført i 2015, gjorde det muligt at åbne et nyt udstillingsområde for offentligheden på 12 500 m² og give handicappede adgang til mange bygninger. Antallet af besøgende er steget med 38% fra 2,47 millioner i 2013 til 3,41 millioner i 2017. Resten af arbejdet forventes gennemført inden udgangen af 2018.

www.pompeisites.org

En favnfuld inklusion i skolemiljøet

Cypern forsøger projektet for skoler og social inklusion at mildne virkningerne af den økonomiske krise på uddannelse og samtidig forhindre social eksklusion af udsatte elever. Projektets motto – »vi handler, vi favner, vi støtter, vi inkluderer« – spiller tæt sammen med en række støtteforanstaltninger, der gives til 96 skoler på alle læringsniveauer. Aktionerne omfatter programmer til styrkelse af læring og kreativitet blandt elever og deres familier, socioøkonomisk støtte på oplysende og psykosociale supportcentre samt levering af undervisningsværktøjer til skoler. Projektets mål – som det næsten allerede har nået – er at hjælpe 15% af landets elevpopulation inden 2020.

<http://www.studyprus.eu/drase>

Et moderne koncerthus indtager scenen

Koncerthuset Great Amber i Liepāja åbnede i slutningen af 2015. Den moderne, runde bygning har en gennemsigtig, ravfarvet facade – rav spiller en vigtig rolle i Letland. Huset kan bryste sig af fremragende akustik og er en multifunktionssal. Udover at være regionalt kultur- og arrangementscenter er Great Amber hjemsted for det lokale symfoniorkester og det lokale musikkonservatorium. Koncerthuset har i alt 57 ansatte, og det har også medført en tilstrømning af nye kunder til de lokale virksomheder. Bygningen har vundet adskillige internationale og nationale priser.

<http://lielaisdzintars.lv>

Nyt diagnostisk center for cancer-patienter i Vilnius

Cancer er en af de førende dødsårsager i Litauen, blandt andet på grund af sen eller forkert diagnosticering og behandling. Som en del af landets 2007-2013-program for reduktion af dødsfrekvens og dødsfald som følge af ikke-infektive sygdomme investerede Litauen EU-midler i at forbedre infrastrukturen og kvaliteten af tjenesteydelserne på de onkologiske institutioner. Der blev bygget et nyt center for positrontomografi på Santaros klinik på Vilnius' universitetshospital. Ved at kombinere denne avancerede, funktionelle billeddannelsesteknik med computerbilleddannelse har man forbedret tidlig diagnosticering af cancer, og det er nu lettere og hurtigere at bestemme virkningen af en behandling, hvilket er med til at reducere bivirkningerne for patienterne.

<http://bit.ly/2HN5Uz1>

Kodeskoler er et springbræt til ansættelse

Luxembourg oplever stærk økonomisk vækst, men står over for manglende kvalificerede medarbejdere til it-job. En lokal virksomhed, som udbyder kode- og softwareudviklingskurser, så en mulighed for at uddanne jobsøgende, i partnerskab med den nationale arbejdsformidling. Ved udgangen af 2017 havde projektet uddannet 83 studerende, og 80% af dem fandt arbejde inden for it-udvikling inden for seks måneder. En række faktorer bidrog til denne succes, herunder et stærkt engagement fra potentielle arbejdsgivere. Kursisterne har fortalt godt om, hvordan programmet gav dem mere selvtillid og bedre udsigter til at få arbejde på et område, der er i hastig forandring.

www.numericall.com

Byfornyelse for et kvarter i Budapest

Magdolna-kvarteret var engang en af de mest forsømte dele af Józsefváros-distriktet i Budapest, domineret af forfaldne bygninger, en socialt dårligt stillet befolkning og høj arbejdsløshed. I 2005 påbegyndte man en renovering af bydelen efter en langsigtet, integreret strategi. Programmet investerede i bygninger og offentlige områder samt omfattende fællesfaciliteter, kriminalpræventive tjenester og arbejdsformidling. Det skabte nye lokale job og viste, hvor vigtig inddragelse af lokalsamfundet er for at sikre bæredygtig byfornyelse og inklusion.

<http://bit.ly/2IB1uwf>

Praktisk videnskab og teknologi

En ny, topmoderne turistattraktion bringer videnskab og teknologi tættere på malteserne. Målet er at inspirere flere studerende til at få en videnskabelig uddannelse og hjælpe landet med at konkurrere i den vidensbaserede økonomi. Explora-bygningen har i omfattende grad restaureret og omdannet tidligere ruiner på Bighi-halvøen i nærheden af Valletta. Studerende, undervisere og almindelige mennesker kan lære om videnskab i de uformelle, praktiske omgivelser. Centeret afholder også videnskabsworkshops, shows og opsøgende arrangementer.

<http://explora.org.mt/>

3D-printere til bygningskonstruktion

Et forskningsinstitut og flere virksomheder samarbejder om intelligent teknologi til byggebranchen. Der udvikles ekstrastore 3D-printere, som kan skabe digitale konstruktionsprodukter som for eksempel gulvbelægning, betonstøbning og facadebeklædning. Målet er i sidste ende at bringe design ud til den brede befolkning ved at automatisere produktionslinjen fra design til installation. Produktionsfaciliteterne, som ligger i en moderne bygning ved en af Amsterdams kanaler, er åbne for offentligheden. Teknologien er affaldsneutral, har lave CO₂-emissioner og anvender biomaterialer såsom plast fremstillet af planter.

<http://aectual.com/>

Kundskaben flyder fra flodforskning i Wien

Universitetet for naturressourcer og biovidenskaber i Wien koordinerer DREAM-projektet, der omhandler flodforskning og forvaltning af Donau. En vigtig del af dette er en ny forskningsfacilitet med en stor kanal, som gør det muligt at simulere Donau og andre store floder. Der er højteknologiske instrumenter, så man kan studere hastighed og bevægelse. Rør forbinder kanalen til andre laboratorier i centeret, hvilket giver mulighed for tværfaglig forskning på store projekter. Lagring af vandkraft, navigationsforhold, flodlejstabilisering og sedimentationsbevægelser er nogle af de emner, der forskes i. Resultaterne vil underbygge flodforvaltning i fremtiden, være med til at beskytte miljøet og bidrage til Donauområdet's fremtidige velstand.

<http://bit.ly/2FVyRbi>

På sporet for at styrke det paneuropæiske jernbanenet

EU-finansiering anvendes til at renovere en strækning på 15 km af E30-banen mellem de polske byer Kraków og Rzeszów. Det fuldender opgraderingen af 139 km jernbane, der sammenkæder nogle af de vigtigste byer i den sydlige del af landet med andre destinationer i Central- og Østeuropa. Togene vil køre langt hurtigere nu, sikkerheden er forbedret, og passagererne kan nyde godt af de nye perroner. Den forbedrede forbindelse vil bidrage til at stimulere paneuropæisk handel og gøre jernbanenet til en hurtig og attraktiv mulighed for passagerer og gods.

<http://www.mapadotacji.gov.pl/projekt/1276181>

Forbedring af livskvalitet og pleje af børn med kroniske sygdomme

Kastelo er en pædiatrisk afdeling, som også tilbyder palliativ behandling, i Matosinhos i regionen Portugal Norte. Den behandler 30 børn med kroniske sygdomme. Centeret er det første af sin slags på den Iberiske Halvø. Et team af sundheds- og uddannelsesmedarbejdere yder omfattende klinisk og psykosocial specialiststøtte. Børnene nyder godt af kontinuitet af pleje i et familiemiljø. De kan boltre sig på en legeplads med udendørs fysioterapi, en frugthave, en økologisk køkkenhave og en minigård, mens forældrene lader op i boligerne og haven på stedet. Andre fordele er den effektive brug af ressourcer og de kortere hospitalsindlæggelser.

<http://www.nomeiodonada.pt/>

Verdensførende laserforskningscenter

Investering i laserfaciliteter er en prioritet for europæisk forskning. Opførelsen af et førende internationalt forskningskompleks med fire forskellige lokationer vil give mulighed for banebrydende eksperimenter inden for eksperimentel fysik, ny kernefysik og astrofysik samt materiale- og biovidenskab. Forskere på det paneuropæiske laboratorium vil også arbejde på nye måder at håndtere nukleart materiale og radioaktivt affald på. Det vil være åbent for specialister fra den akademiske og private videnskabelige verden samt for erhvervslivet.

<http://www.eli-np.ro/>

Videnskabscampus i verdensklasse

Der er blevet bygget et førsteklasses uddannelses- og forskningscenter på universitetet i Ljubljana, som blandt andet omfatter fakultetet for kemi og kemisk teknologi, fakultetet for computer- og informationsvidenskab og fællesområder, der er forbundet med en glasbro. Deres placering på campus sammen med andre naturvidenskabelige fakulteter fremmer samarbejde om forskning og studier. Det nye center har medført en betydelig stigning i antallet af undervisnings-, forsknings- og administrationsstillinger samt tilmeldte studerende. Det har genereret nye erhvervspartneres, patenter og spinoffs, og det har haft en positiv virkning på Sloveniens konkurrenceevne på videnskabsområdet.

<http://bit.ly/2FTMPu5>

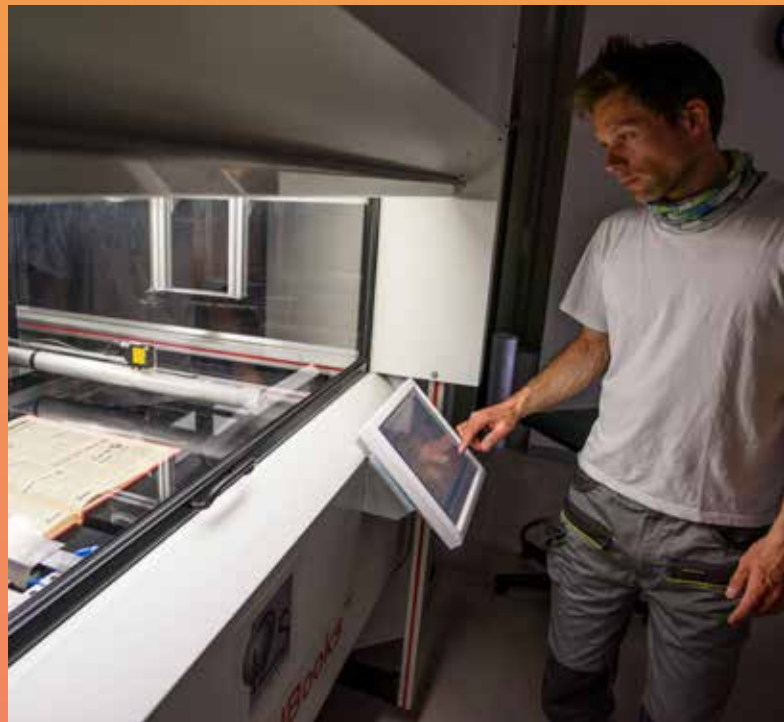

Nationalbibliotek og nationalarkiver bliver digitale

Dette projekt har gjort det muligt at massedigitalisere dokumenter på Slovakiets nationalbibliotek og nationalarkiver. Der blev opført to nye, topmoderne bygninger: et digitaliseringscenter til trykte kulturarvsmaterialer og et center for konservering og restaurering af dokumenter. I alt blev over 2,5 millioner kulturarvs-genstande digitaliseret i løbet af tre år med hjælp fra 200 medarbejdere og med oprettelse af 93 nye faste stillinger. Det enestående projekt bringer biblioteket og arkiverne med ind i den digitale fremtid, og det gør dokumenterne tilgængelige for et bredere publikum, samtidig med at de bevares for kommende generationer.

<http://dikda.snk.sk>

Seks byer slår sig sammen for at blive mere intelligente og åbne

De seks største byer i Finland gennemfører samarbejdsprojekter, som tackler deres fælles bymæssige udfordringer. 6Aika, seksbysstrategien, giver byerne mulighed for at eksperimentere i større målestok, end de ville kunne hver for sig. De skaber et fælles åbent datasystem, åbne innovationsplatforme og fælles kundeservice, så kommunale myndigheder og virksomheder kan støtte flere borgere på en bedre måde. Byerne afprøver også førerløse busser og knudepunkter for cirkulær økonomi. Da ca. 30% af Finlands befolkning bor i disse byer, har de fælles udviklingsprojekter national indflydelse.

<https://6aika.fi/>

En bæredygtig og innovativ fremtid for træbranchen

Projektet Climate Smart Innovation hjælper med at udvikle træbranchen i Midtsverige. Det tilvejebringer en langsigtet regional platform til opbygning af SMV-kapacitet inden for innovation og bæredygtig udvikling. Projektet vil styrke viden og kvalifikationer vedrørende klimabeskyttelse, bioøkonomi og cirkulær økonomi blandt virksomheder og andre interessenter i branchen. Der gives mulighed for tættere interaktion med forskere, studerende og internationale partnere, og repræsentanter for den offentlige sektor og civilsamfundet deltager i projektworkshops. Platformen vil gøre regional innovation mere effektiv og rentabel og samtidig hjælpe virksomheder med at overgå til lavemissionsøkonomi.

<http://paperprovince.com/>

London Green Fund er rettet mod miljøet

London Green Fund blev oprettet som et centralt finansielt instrument til opnåelse af den engelske hovedstads mål om reduktion af CO₂ og affaldsdepoter. EU og andre offentlige finansieringskilder blev anvendt til at tiltrække privat investering som et middel til at opskalere og sætte fart på grønne infrastrukturprojekter. Ved udgangen af 2015 var der blevet investeret i 18 projekter, som forventes at skabe årlige besparelser på 218 084 tons CO₂, 330 980 tons affald og ca. 34 700 000 kWh energi.

<http://bit.ly/2GK21eT>

Samarbejde for at tackle grænseoverskridende kriminalitet

Desværre stopper kriminalitet ikke ved grænserne. Meuse-Rhine-regionerne mellem Belgien, Tyskland og Nederlandene har oprettet et kriminalitetsobservatorium for at bekæmpe grænseoverskridende kriminalitet, med særligt fokus på narkotikarelaterede problemer. EMROD-projektet samler forskellige fagpersoner med ansvar for at forebygge og bekæmpe kriminalitet, herunder politi, retsvæsen, kriminalprævention og forvaltningsmyndigheder. De har valgt en videnskabelig tilgang, samlet evidens og udvekslet bedste praksis for at underbygge fælles politikker om grænseoverskridende problemer som for eksempel cannabis og indbrud. De har også gennemført en omfattende undersøgelse af borgernes tryghedsfølelse og oprettet et center til offentlig oplysning.

<http://gouverneur.provincedeliege.be/emrod>

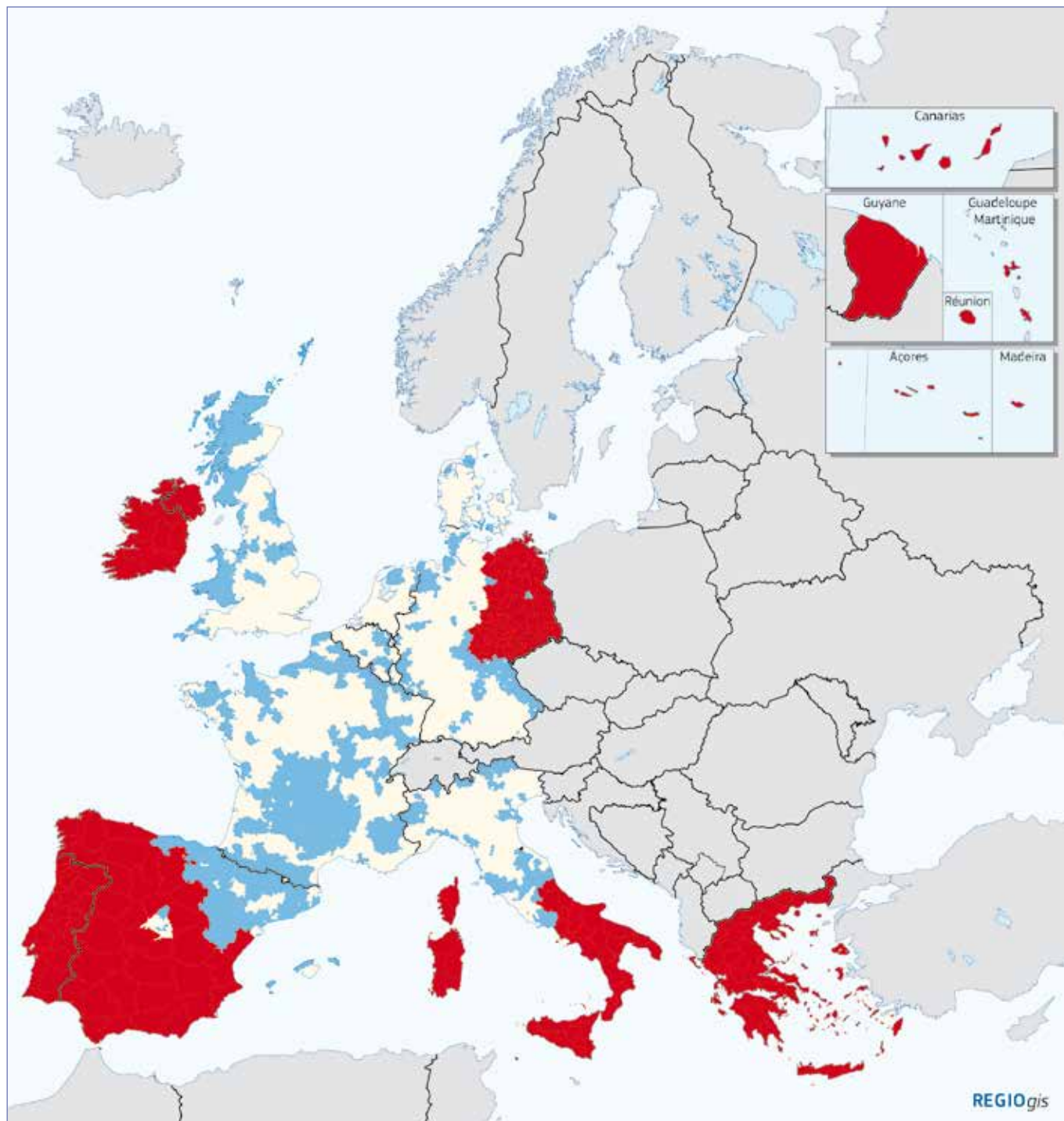
Undervisning i fred og konflikt

Undervisning i emnet Adskilte historier indfører nye, digitale tilgange, der er knyttet til pensum i undervisning i konflikter i skoler i Nordirland, Irland og internationalt. Lærere på gymnasiale uddannelser arbejder sammen om at udvikle og afprøve innovative uddannelsesprogrammer, som anvender film, digitale billeder, animation, tegneserier og webcasting, så unge mennesker kan udforske fælles erfaringer med konflikt og fredsopbygning. Projektet giver lærerne selvtillid, kompetencer, ressourcer og støtte, så de kan udforske kontroversiel historie og identitet i klasselokalet. Projektet har partnere på skoler i Libanon, Sydafrika og Sierra Leone.

<http://bit.ly/2GFCMdn>

1989-1993

■ Mindre udviklede regioner (målsætning 1): 25% af befolkningen og 64% af midlerne

■ Andre støtteberettigede regioner

Fra projekter til programmer

Da Grækenland blev medlem i 1981, og Portugal og Spanien i 1986, blev de regionale forskelle i det daværende Europæiske Fællesskab med 12 medlemsstater markant større. 1988 markerede for alvor begyndelsen på EU's samhørighedspolitik: i marts besluttede Det Europæiske Råd at øge budgettet for denne politik betragteligt, og i juni vedtog Rådet den første forordning, som integrerede strukturfondene under samhørighedspolitikken paraply. Denne skelsættende reform indførte nøgleprincipper som for eksempel at fokusere på de fattigste og mest tilbagestående regioner, flerårig programmering, investeringernes strategiske orientering og inddragelse af regionale og lokale partnere.

SAMLET BUDGET FOR STRUKTURFONDENE

69 MIA. EUR

25 % af EU-budgettet
og 0,3% af samlet BNP i EU

LANDE, DER MODTAGER MEST STØTTE

	Spanien	14,2 mia. EUR
	Italien	11,4 mia. EUR
	Portugal	9,2 mia. EUR
	Grækenland	8,2 mia. EUR

STIGNING I BNP

+ 3%

for mindre udviklede regioner (målsætning 1) sammenlignet med EU-gennemsnittet

BESKÆFTIGELSE

+ 600 000

job i Grækenland, Irland, Portugal og Spanien

STØTTE TIL SMV'er

470 000

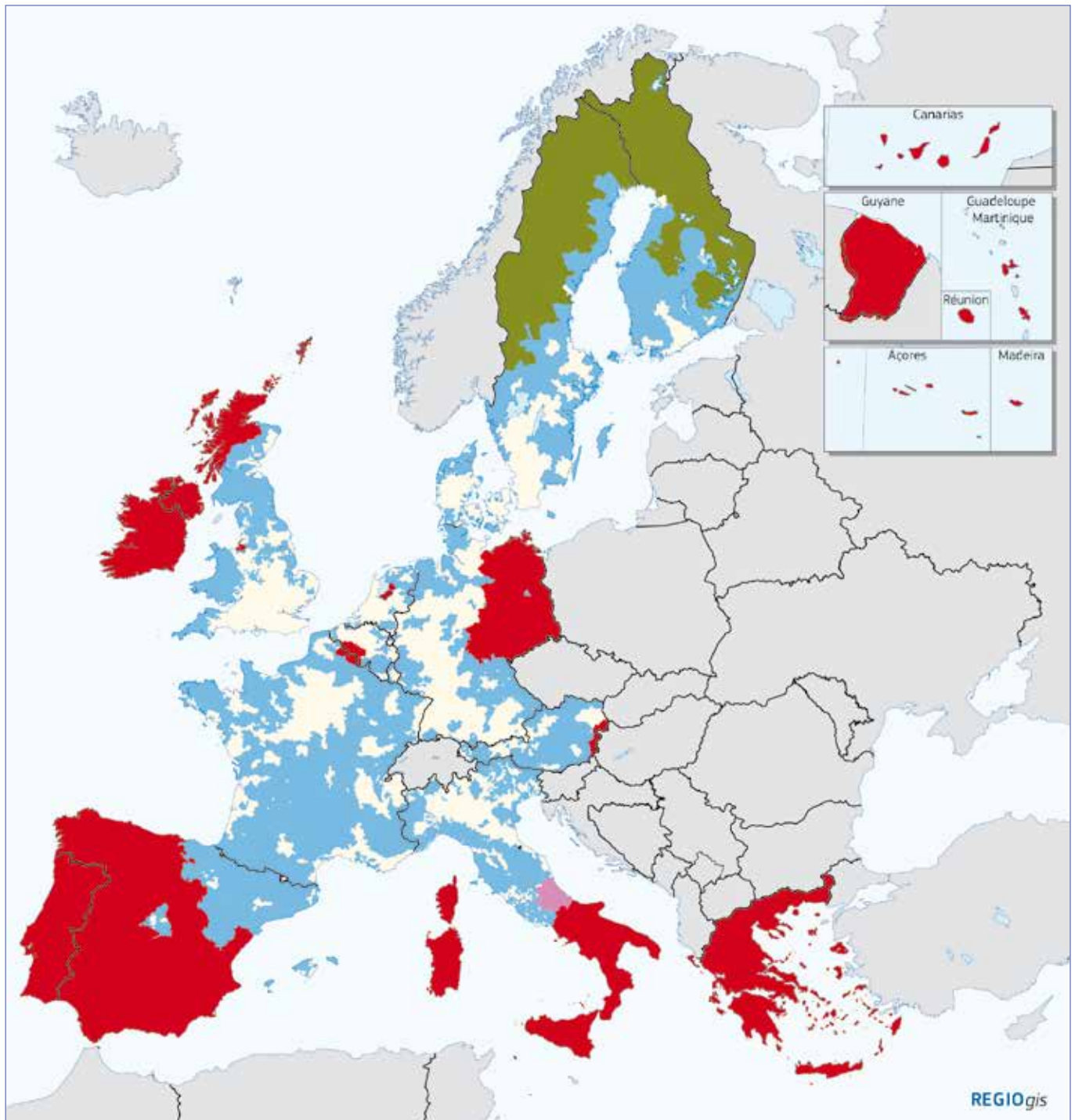
SMV'er fik bistand i målsætning 2-regioner

MENNESKELIGE RESSOURCER

917 000

personer uddannet i EU

1994-1999

- Mindre udviklede regioner: 24,6% af EU's befolkning og 68% af midlerne
- Overgangsstøtte: Abruzzi (fra 1. januar 1994 til 31. december 1996)
- Tyndtbefolkede områder i de nordlige egne
- Andre støtteberettigede regioner

Konsolidering af gevinsterne og fordobling af indsatsen

I december 1992 vedtog Det Europæiske Råd det nye finansielle overlag for perioden 1994-1999. Det indeholdt en fordobling af de årlige ressourcer og udgjorde en tredjedel af EU-budgettet. Denne programmeringsperiode var også påvirket af udvidelsen af EU den 1. januar 1995, hvor Finland, Sverige og Østrig tiltrådte (Finland og Sverige bibragte enorme områder med ekstremt lav befolkningstæthed) samt større EU-støtte og dens positive virkning i de nye tyske Länder.

**SAMLET
BUDGET FOR
STRUKTUR- OG
SAMHØRIGHEDS-
FONDENE**

168 MIA. EUR

1/3 af EU's budget og
0,4% af det samlede BNP i EU

LANDE, DER MODTAGER MEST STØTTE

	Spanien	42,4 mia. EUR
	Tyskland	21,8 mia. EUR
	Italien	21,7 mia. EUR
	Portugal	18,2 mia. EUR
	Grækenland	17,7 mia. EUR
	Frankrig	14,9 mia. EUR

BESKÆFTIGELSE

+700 000
job i EU

INFRASTRUKTUR

Bygning eller opgradering af **35 948 km** veje og motorveje

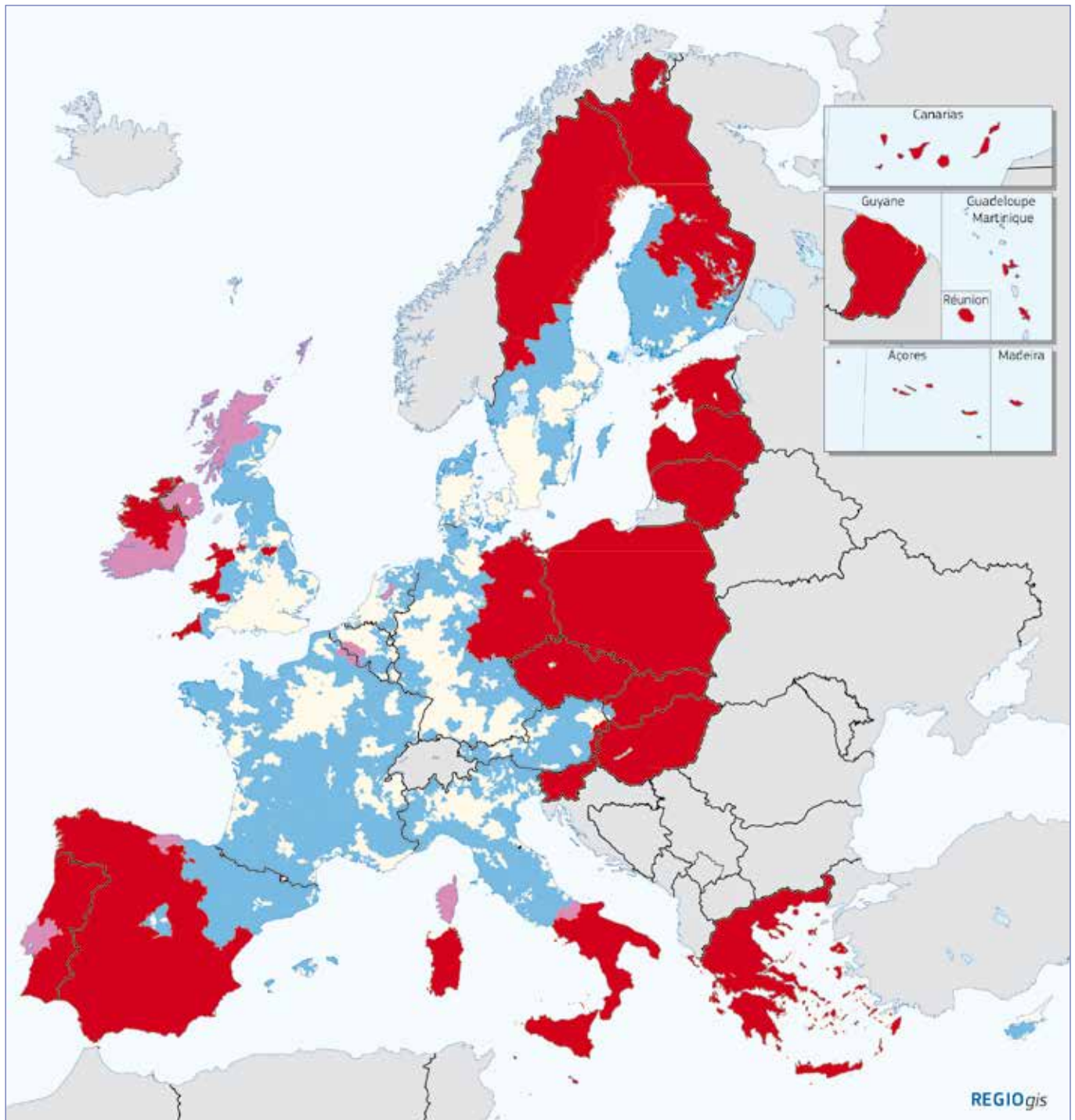
STIGNING I BNP

Portugal	+ 4,7%
Nye tyske Länder	+ 3,9%
Irland	+ 2,8%
Grækenland	+ 2,2%
Spanien	+ 1,4%
Nordirland	+ 1,3%

STØTTE TIL SMV'er

Bistand til
800 000 SMV'er

2000-2006

- Mindre udviklede regioner (målsætning 1): 37% af befolkningen og 71,6% af midlerne
- Overgangsstøtte (udfasning)
- Andre støtteberettigede regioner

At gøre udvidelsen til en succes

I marts 1999 besluttede Det Europæiske Råd at allokere 213 mia. EUR til EU's samhørighedspolitik mellem 2000 og 2006 for de på daværende tidspunkt 15 medlemsstater og en yderligere allokering af 22 mia. EUR for de nye medlemsstater for perioden 2004-06. Den 1. maj 2004 blev 10 nye medlemsstater optaget i EU, og det var nøglebegivenheden i perioden 2000-2006. Denne historiske udvidelse medførte en stigning i EU's befolkningstal på 20%, men kun en stigning på 5% i BNP. Med udvidelsen fulgte større uligheder i indkomst og beskæftigelse. Næste alle de nye medlemsstater opfyldte kriterierne for det højeste niveau af støtte fra EU's samhørighedspolitik fuldt ud.

SAMLET BUDGET FOR STRUKTUR- OG SAMHØRIGHEDS- FONDENE

213 MIA. EUR

FOR EU-15 MELLEM 2000 OG 2006

+

21,7 MIA. EUR

FOR DE 10 NYE MEDLEMSSTATER MELLEM 2004 OG 2006

1/3 af EU-budgettet
og 0,4% af samlet BNP i EU

ØGET BESKÆFTIGELSE

+ 570 000

job i mindre udviklede regioner
(målsætning 1)

herunder **160 000**

i nye medlemsstater

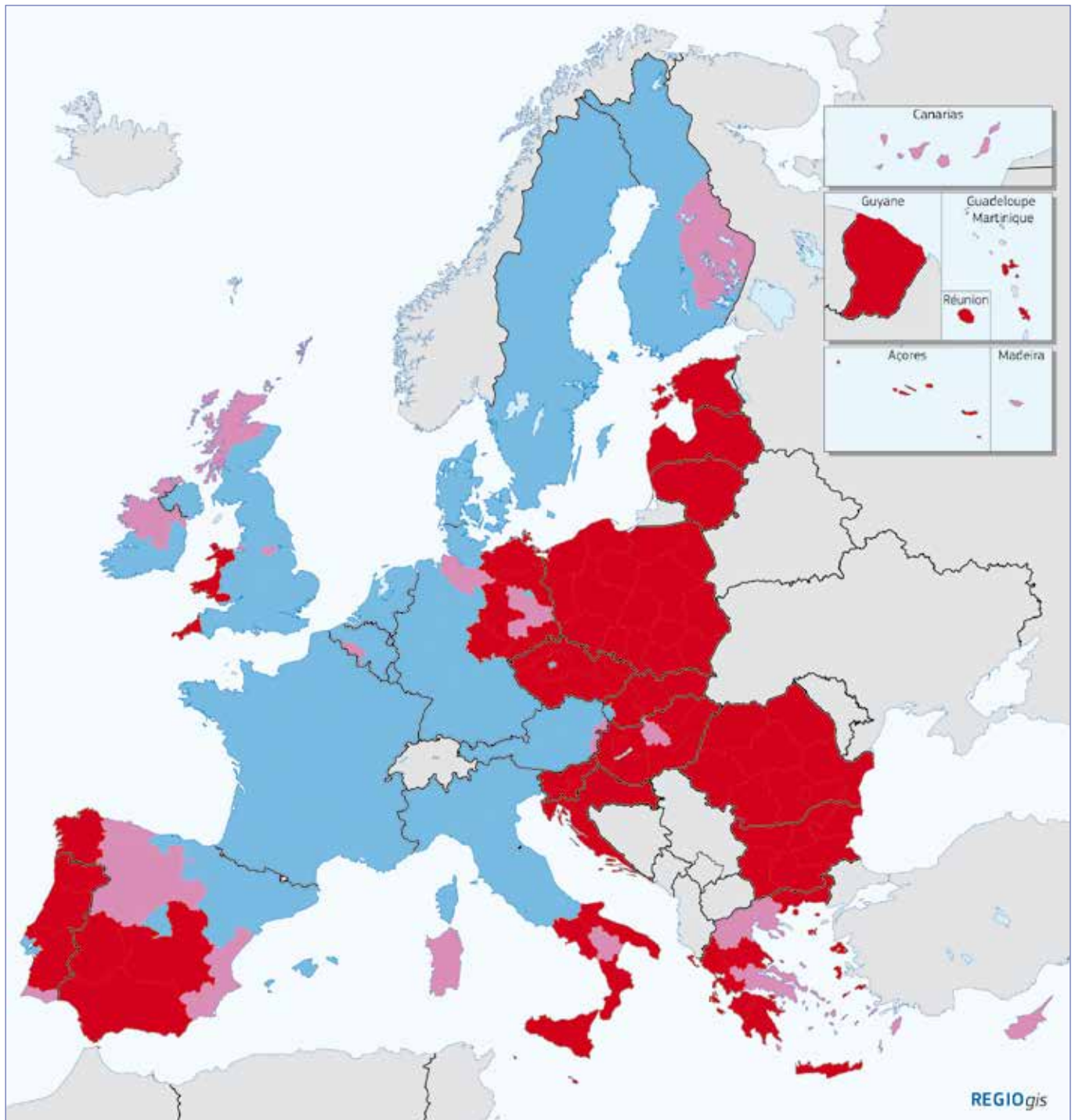
+ 730 000

job i andre støtteberettigede
regioner (målsætning 2)

LANDE, DER MODTAGER MEST STØTTE

	Spanien	56,3 mia. EUR
	Tyskland	29,8 mia. EUR
	Italien	29,6 mia. EUR
	Grækenland	24,9 mia. EUR
	Portugal	22,8 mia. EUR
	Det Forenede Kongerige	16,6 mia. EUR
	Frankrig	15,7 mia. EUR

2007-2013

- Mindre udviklede regioner: 35% af befolkningen og 81,5% af midlerne
- Overgangsstøtte (udfasning)
- Andre støtteberettigede regioner

Fokus på vækst og job

Udover udvidelsen, der omfattede Bulgarien, Rumænien og Kroatien, var samhørighedspolitikken i perioden 2007-2013 kendetegnet ved tre vigtige elementer, som supplerede hinanden: inklusion af alle regioner, den højeste støtteandel nogensinde til de fattigste medlemsstater og regioner (81,5% af det samlede budget) og en ændring i prioriteterne, som skulle styrke vækst og jobskabelse (25% af ressourcerne blev øremærket til forskning og innovation). I nogle medlemsstater er midler fra samhørighedsfonden den vigtigste kilde til finansiering af offentlige investeringer (op til 57% i visse lande).

EU-midler til finansielle instrumenter er steget betydeligt fra 1 mia. EUR i 2000-2006 til 11,5 mia. EUR, der blev tildelt i 2007-2013. Finansielle instrumenter har spillet en afgørende rolle med hensyn til at yde finansiering til SMV'er, da kreditterne blev strammet under den økonomiske krise.

SAMLET BUDGET FOR STRUKTUR- OG SAMHØRIGHEDSFONDENE

347 MIA. EUR

35,7% af EU-budgettet
og 0,38% af samlet BNP i EU

LANDE, DER MODTAGER MEST STØTTE

	Polen	67,3 mia. EUR
	Spanien	35,2 mia. EUR
	Italien	28,8 mia. EUR
	Den Tjekkiske Republik	26,7 mia. EUR
	Tyskland	26,3 mia. EUR
	Ungarn	25,3 mia. EUR
	Portugal	21,5 mia. EUR
	Grækenland	20,4 mia. EUR

FÆLLES UDFORDRINGER

Grænseoverskridende programmer resulterede i over **6800 projekter**

BESKÆFTIGELSE

1 million nye job

INFRASTRUKTUR

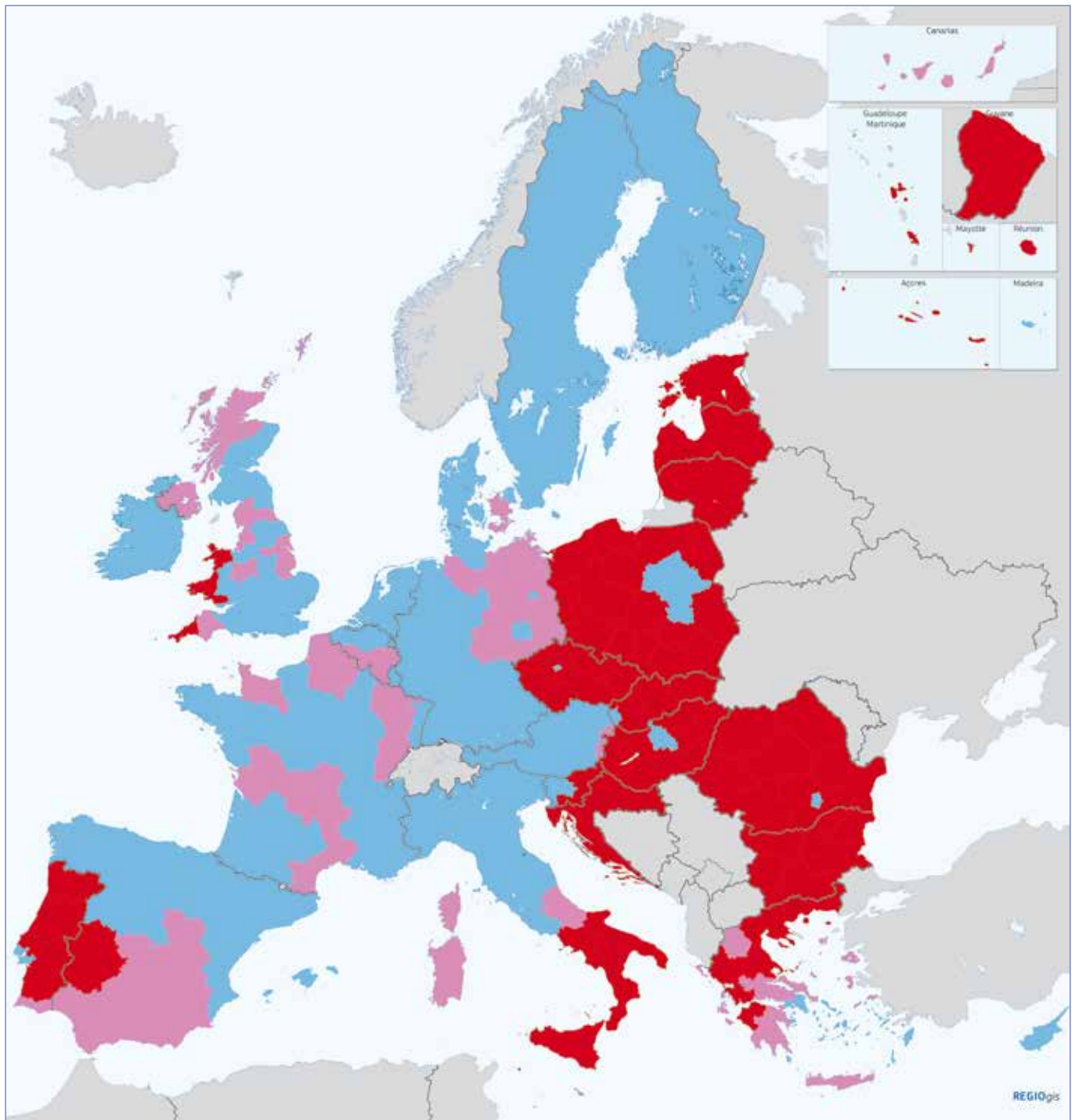
6 millioner mennesker forbundet til nye eller forbedrede drikkevands-forsyninger

STØTTE TIL SMV'er

400 000 SMV'er med direkte investeringsbistand

121 400 opstartsvirksomheder fik økonomisk støtte

2014-2020

- Mindre udviklede regioner: 25% af befolkningen og 51% af midlerne
- Overgangsstøtte (udfasning)
- Andre støtteberettigede regioner

Innovation og intelligent specialisering

Fokus er på fire prioritetsområder med højt vækstpotentiale: forskning og innovation, SMV'er, informations- og kommunikationsteknologier og lavemissionsøkonomi.

Den reformerede politik underbygges af den overbevisning, at de enkelte regioner kan få mest muligt ud af EU-midlerne, hvis de først identificerer deres kernestyrker – vi kalder det Intelligent specialisering. Det giver regionerne mulighed for at koncentrere indsatsen om produktive investeringer i de sektorer, de har udpeget, og dermed maksimere deres vækstpotentiale. Der kræves tydelige og målbare målsætninger for at kunne definere kvantificerbare resultater.

**SAMLET
BUDGET FOR
STRUKTUR- OG
SAMHØRIGHEDS-
FONDENE**

351 MIA. EUR

34,3 % af EU-budgettet

LANDE, DER MODTAGER MEST STØTTE

	Polen	77,5 mia. EUR
	Italien	32,8 mia. EUR
	Spanien	28,5 mia. EUR
	Rumænien	22,9 mia. EUR
	Den Tjekkiske Republik	21,9 mia. EUR
	Ungarn	21,9 mia. EUR
	Portugal	21,4 mia. EUR

DIGITALT*

14,5 millioner flere husstande med adgang til bredbånd

BESKÆFTIGELSE*

Hjælp til over **7,4 millioner** arbejdsløse og **8,9 millioner** andre med at få nye kvalifikationer

INFRASTRUKTUR*

Yderligere **17 millioner** mennesker skal have adgang til spildevandsrensning og **3,3 millioner** andre til intelligente energinet

STØTTE TIL SMV'er*

Bistand til **1,1 millioner SMV'er**

DATA POINT: 5 – ÅBEN DATAPLATFORM

ER DER ET EMNE, DU SYNES, AT VI SKAL TAGE OP I EN FREMTIDIG DATA POINT-TEMAARTIKEL I PANORAMA?

ER DER ET DATASÆT, DU ØNSKER, AT VI SKAL LÆGGE IND PÅ ÅBEN DATAPLATFORM FOR ESI-FONDENE?

SÅ KAN DU SENDE EN E-MAIL TIL: REGIO-EVAL@EC.EUROPA.EU

Investering i virksomheder – en vigtig prioritet for at få gang i væksten i EU igen

I programmeringsperioden 2014-2020 yder Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) 69 mia. EUR fra EU-budgettet i støtte til at styrke innovation og produktivitet i de europæiske virksomheder. Det gør EFRU til den største kilde til EU-midler til forbedring af SMV'ernes konkurrenceevne. Knap 1,1 millioner virksomheder – næsten 5 % af alle virksomheder i Europa – er kvalificerede til at ansøge om de mange former for finansiel og ikke-finansiel støtte, der er til rådighed. Det ser måske ud til at være en lille procentdel, men EFRU-støttens fokus på EU's prioriteter fremhæver vigtigheden af at fremme intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst.

Hvorfor gives denne støtte?

EFRU-støtte til virksomheder er koncentreret om de fire centrale »tematiske mål«, som skal øge SMV'ernes konkurrenceevne, styrke innovation i virksomhederne, forbedre brugen af IKT og støtte overgangen til en lavemissionsøkonomi. Som resultat af dette gives der offentlig støtte, under hensyntagen til de fastlagte statsstøtteregler, til opstartsvirksomheder i vækst, lancering af nye innovative produkter og tjenesteydelser, fremme af e-handel og sikring af energieffektivitet.

Tabel 1 indeholder målene for det samlede antal virksomheder, der forventes at få støtte fra de nationale, regionale og grænseoverskridende samarbejdsprogrammer i hele Europa, og den belyser følgende centrale spørgsmål:

TABEL 1: VIGTIGSTE EFRU-VIRKSOMHEDSMÅL FOR PROGRAMMERINGSPERIODEN 2014-2020 (EFTER TEMATISK MÅL)

Tematiske mål (TM)	VIRKSOMHEDER: Alle virksomheder	VIRKSOMHEDER: tilskud som bistand	VIRKSOMHEDER: andet end tilskud som bistand	VIRKSOMHEDER: rådgivet
TM3: SMV'ers konkurrenceevne	795 888	233 823	178 563	371 755
TM1: Forskning og innovation	130 285	61 401	8 625	42 006
TM2: Informations- og kommunikationsteknologier	78 045	54 521	5 776	14 301
TM4: Lavemissionsøkonomi	56 789	17 712	5 006	5 743
Andre temaer	36 060	3 043	4 081	17 638
Alle mål	1 097 067	370 500	202 051	451 443

ESIF-kilde: Åben dataplatform

Hvilke former for støtte tilbydes til hvilke typer af virksomheder?

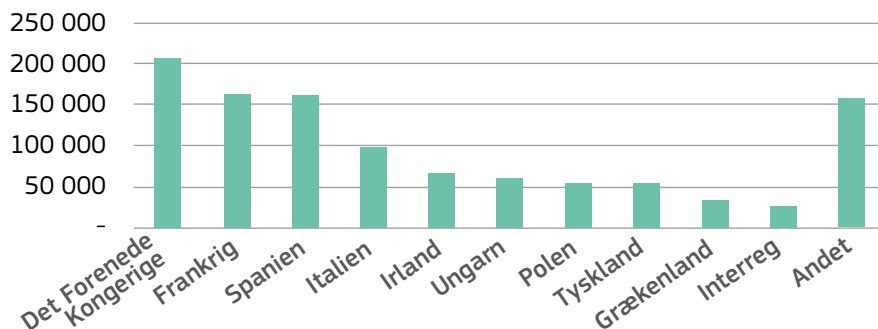
Analysen af de mål, som EFRU-programmerne har fastsat for 2014-2020, viser, at der fortrinsvis er fokus på **tematisk mål nr. 3**, som er rettet mod at forbedre konkurrenceevnen i **SMV-sektoren**, og der er i alt 800 000 virksomheder i målgruppen. Ud fra de forskellige indikatorer kan vi se, at de vigtigste støttetyper er **finansielle instrumenter, tilskud og virksomhedsrådgivning**. Sidstnævnte er en af de mest afgørende mekanismer til at løse udviklingsbehov i virksomhederne sammen med en lettere adgang til finansiering via forskellige tilskudsprogrammer.

Hvordan støttes SMV'er i de forskellige medlemsstater?

Den åbne dataplatform viser både de beløb, der er tildelt til medlemsstaterne, og det samlede antal virksomheder, der støttes. Tabellen nedenfor viser top 10 over EU-medlemsstater, der får støtte fra EFRU i henhold til de fire centrale tematiske mål:

TABEL 2: TOP 10 EU-MEDLEMSSTATER MED HØJE FREKVENSER AF EFRU-STØTTE TIL VIRKSOMHEDER

Antal virksomheder

ESIF-kilde: Åben dataplatform

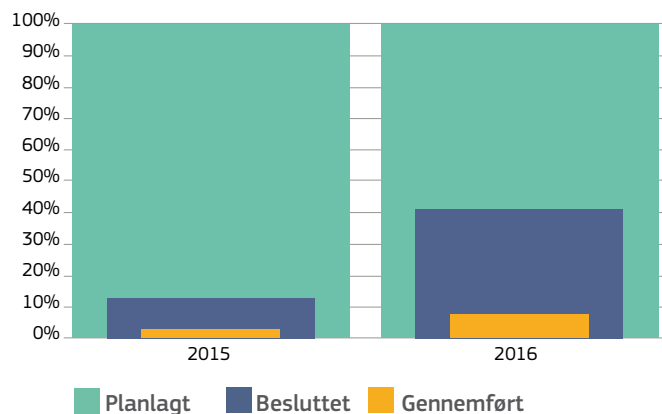
Hvorfor er der forskel på antallet af virksomheder, der støttes i de forskellige medlemsstater?

Visse medlemsstaters dominans (Det Forenede Kongerige, Frankrig og Spanien) for så vidt angår antallet af virksomheder, der får støtte, kan forklares med flere faktorer: 1) en stærk iværksætterkultur, 2) fokus på små virksomheder og opstarts-virksomheder, 3) det samlede støttebeløb og 4) størrelsen af deres økonomier.

Hvordan går det med programmerne, og hvilke hovedkomponenter har indflydelse på, hvordan gennemførelsen skrider frem?

Ved udgangen af 2016 var flere end 455 000 virksomheder allerede omfattet af godkendte projekter, og næsten 85 000 af dem havde allerede modtaget støtte i de udvalgte projekter.

TABEL 3: FREMSKRIDT I GENNEMFØRELSE AF MÅL FOR 2015-2016

På nuværende tidspunkt er det stadig ikke afgjort, om målene vil blive nået eller overgået i løbet af perioden. Det er en udfordring at planlægge offentlig støtte til virksomheder over en periode på 10 år, da virksomhedernes efterspørgsel efter offentlig støtte varierer med den økonomiske cyklus. Der er allerede stor efterspørgsel efter nogle af programmerne, som vil overveje at hæve deres mål. Den regelmæssige indberetning, som deles på den åbne dataplatform, vil skabe fokus på fremskridt for at holde målene realistiske.

Hvis du vil videreanalysere tildelingen af midler efter medlemsstat og tematisk mål, kan du udforske De Europæiske Struktur- og Investeringsfondes åbne dataplatform. Den næste runde med indberetninger om resultater evalueret ved udgangen af 2017 indsendes til Europa-Kommissionen i maj og juni 2018 og vil blive offentliggjort senere samme år. ■

FÅ MERE AT VIDE

<https://cohesiondata.ec.europa.eu/>

Kapitalisering af territoriale styrker i EU

Territoriale konsekvensanalyser er blevet vigtigere siden Lissabontraktaten. EU's overordnede Europa 2020-strategi indførte en tredje dimension – territorial samhørighed¹ – som har til formål at udnytte styrkerne i de enkelte territorier i EU for at øge deres bidrag til en bæredygtig og afbalanceret udvikling af hele EU.

Levervilkår, industristrukturer, infrastruktur og geografiske forhold varierer alle betragteligt i EU. Samhørighedspolitikken har til formål at mindske disse forskelle og sikre, at de fattigere regioner får mulighed for at gøre noget ved de regionale udfordringer. Ikke desto mindre er der stadig, på trods af gode fremskridt for konvergens af mange parametre i Europa, store forskelle i EU.

Territorial samhørighed i EU kan ikke opnås af samhørighedspolitikken alene – det kræver også lovgivning og initiativer, som er territorialvenlige. Der er en stor efterspørgsel fra de politiske beslutningstagere og fagfolk i forskellige EU-territorier om at anvende territoriale konsekvensanalyser til at mindske de negative politiske resultater og maksimere potentialet i territorierne.

Territoriale konsekvensanalyser gør det muligt at øge opmærksomheden på de forskellige regioner og territoriers særlige forhold, hvilket hjælper med at gøre EU-lovgivningen mere målrettet og give en tættere forbindelse med de faktiske lokale forhold.

Følggevirkningerne af et lovgivningsforslag/initiativ fra EU er ofte forskellige i Unionen. Det betyder, at udformningen af effektive politiske valgmuligheder også vil medføre uens geografisk udbredelse af følggevirkningerne (omkostninger og tætte).

Lokalisering af målet

En nøjagtig vurdering af den territoriale dimension af et lovgivningsforslag/initiativ fra EU vil være med til at give målrettede politiske valgmuligheder ordentlig form. Det kan også sikre, at politikker ikke udnyttes i områder og regioner, hvor der ikke er behov for en politisk reaktion, og dermed undgå juridiske, overensstemmelsesmæssige eller administrative omkostninger.

Territoriale konsekvensanalyser skal tage højde for de forskellige territoriale planer (EU, nationalt, regionalt, lokalt). De relevante territoriale enheder eller grupperinger kan være forskellige fra gang til gang og bør være forholdsmæssigt afpassede efter det aktuelle emne. Det kan være udspecificeret på medlemsstatsplan eller vedrøre geografiske kendetegn, som for eksempel kystområder, øer, bjergrige egne eller tætbefolkede områder. I andre tilfælde kan det være nødvendigt at udpege administrative regioner, som påvirkes uforholdsmæssigt af en bestemt politisk foranstaltning. Hvis en politik ikke har en territorial dimension, er der selvfølgelig ikke behov for en detaljeret analyse af de territoriale konsekvenser.

Af alle disse årsager har indsatser for at forbedre metoder og tilgængelige data fået større indflydelse siden 2015. Det vigtigste er nu at udbrede analyse af den territoriale dimension og det proaktive arbejde, som GD for Regionalpolitik og Bypo-

1) <https://bit.ly/2jiltD7>

2 og 3) <https://bit.ly/210LyWu>

4) <http://europa.eu!qR96Nk>

Territorial konsekvensanalyse med regionale eksperter ved anvendelse af redskabet ESPON Quick Scan.

litik udfører for at analysere de territoriale konsekvenser, til andre GD'er (især vedrørende byer² & ³, grænseregioner og regioner i den yderste periferi⁴).

GD REGIO hjælper andre GD'er med at analysere de territoriale konsekvenser af deres politikforslag. Sager, hvor de territoriale konsekvenser blev analyseret med inddragelse af eksperter fra regioner og byer i EU for nylig, omfatter: a) revision af direktivet om modtagefaciliteter i havne for affald fra skibe og lastrester (GD MOVE), b) udvikling af minimumskvalitetskrav ved genbrug af vand i EU (GD ENV) og c) revision af direktivet om rene og energieffektive køretøjer til vejtransport (GD MOVE). Desuden tilbyder GD REGIO kurser i territoriale konsekvensanalyser og bidrager aktivt til at forbedre tilgængeligheden af data og metoder til at udføre territoriale konsekvensanalyser. De har især bidraget til udviklingen af webværktøjer, som giver mulighed for at visualisere og tilgå tilgængelige territoriale data. For eksempel giver Bydataplatformen⁵ adgang til information om europæiske byer og de regioner, de ligger i, mens Det territoriale instrumentbræt⁶ er en interaktiv grænseflade, hvor man kan forespørge om og sammenligne information på forskellige territoriale planer (land, region, subregion).

5) <http://urban.jrc.ec.europa.eu>

6) <http://urban.jrc.ec.europa.eu/t-board/index.html>

Partnerskab

GD Regio har et meget tæt samarbejde om territoriale konsekvensanalyser med Det Europæiske Regionsudvalg og adskillige byer og foreninger, som for eksempel De Europæiske Kommuners og Regioners Råd, Eurocities, Konferencen af Perifere Kystregioner i Europa og mange flere.

Driftsredskaber

Konsekvenserne for territorierne kan analyseres med kvalitative og kvantitative metoder som for eksempel Europa-Kommissionens model RHOMOLO⁷, der kan simulere sektor-, regions- og tidsmæssige konsekvenser af EU-politikker og støtte de politiske beslutningstagere, når de evaluerer investeringer, reformer og strukturomlægninger i økonomien. Modelleringsplatformen LUISA⁸ tilvejebringer regelmæssigt opdaterede »territoriale referencescenarier« (i overensstemmelse med Eurostats og ECFIN's langtidspåprognoser), som simulerer konsekvenserne af etablerede europæiske politikker i territorial målestok for så vidt angår bæredygtighed og territorial samhørighed. Den kan også understøtte kvantitativ territorial konsekvensanalyse af bestemte »skræddersyede« politiske foranstaltninger på tværs af en bred række indikatorer, og dens resultater kan sammenstilles på et hvilket som helst territorielt plan. Redskabet ESPON Quick Scan⁹ er en omkostningseffektiv metode, som er nem at udrulle, der kan inddrage interessenter fra byer og regioner.

Godkendte metoder til territorial konsekvensanalyse er nu en del af dagsordenen for bedre regulering¹⁰, som er rammen for udarbejdelse og evaluering af EU's politikker og love på en gennemsigtig måde, med dokumentation fra og understøttet af borgernes og interessenternes synspunkter.

Territoriale konsekvensanalyser kan hjælpe EU med at genoprette forbindelsen til borgerne. Vi er nødt til at tage hensyn til betydningen af EU's lovgivning i Europas regioner og de forskellige virkeligheder i byer, landdistrikter, regioner i den yderste periferi, grænseområder, bjergegne, øer osv.

KONTAKT OS

REGIO-URBAN-TERRITORIAL@ec.europa.eu

7) <http://rhomolo.jrc.ec.europa.eu/>

8) <https://ec.europa.eu/jrc/en/luisa/>

9) <https://www.espon.eu/tools-maps/espon-tia-tool>

10) <http://europa.eu/lqc96cf>

EØS' og Norges tilskud støtter EU's samhørighedspolitik med det formål at styrke Europa

EØS' og Norges tilskud er de økonomiske bidrag fra Island, Liechtenstein og Norge til europæisk solidaritet og samhørighed. I programperioden 2014-2021 er der stillet 2,8 mia. EUR til rådighed for projekter, der styrker EU-investeringer i det centrale og sydlige Europa.

Island, Liechtenstein og Norge arbejder tæt sammen med EU, og landene er medlemmer af det indre marked gennem aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS). Samarbejdet fastsætter blandt andet et fælles mål om at reducere de sociale og økonomiske uligheder i hele EØS.

Landene bidrager til at nå dette mål med EØS' og Norges tilskud. Ligesom EU's Samhørighedsfond støtter disse tilskud EU-medlemsstater, hvis bruttonationalindkomst pr. indbygger er under 90% af EU-gennemsnittet. Prioriteterne for tilskuddene svarer til EU's: et grønt, konkurrencedygtigt og inklusivt Europa.

I overensstemmelse med EU's prioriteter for den indeværende finansieringsperiode er der for nylig i tilknytning til EØS' og Norges tilskud oprettet regionale fonde for at afhjælpe ungdomsarbejdsløshed og fremme grænseoverskridende samarbejde.

Størst mulige virkninger

I begyndelsen af programmeringsperioden foreslår hvert støtte-modtagende land nogle prioriteter for investeringer i et bilateralt aftalememorandum med donorlandene. Europa-Kommissionen hører i løbet af forhandlingerne for at undgå overlap og for at sikre, at midlerne er målrettet områder, hvor virkningen vil være

størst. Programmer, der gennemføres for disse tilskud, skal overholde EU's regler og standarder vedrørende menneskerettigheder, god forvaltningspraksis, bæredygtig udvikling og ligestilling mellem kønnene.

EU- og EØS-midler supplerer hinanden og forvaltes normalt af samme forvaltningsmyndighed på nationalt plan. En fond kan støtte den anden for eksempel ved at hjælpe et pilotprojekt med at vokse eller ved at finansiere et andet aspekt i samme projekt. For at undgå overlap finansierer tilskuddene også projekter, hvor det er vanskeligt at finde EU- eller national finansiering. Både EU- og EØS-midler har formålet at tiltrække andre kilder til offentlig og privat finansiering.

Hovedformålet med tilskuddene er at styrke bilaterale forbindelser mellem henholdsvis Island, Liechtenstein og Norge og de støttemodtagende lande på den anden side. Deres prioriteter svarer til de udfordringer, Europa står overfor, og donor- og modtagerlande har således både erfaringer med og interesse i at arbejde sammen. Der afsættes midler til at fremme og støtte bilaterale partnerskaber mellem offentlige institutioner, private virksomheder, NGO'er og forskningsinstitutioner på alle niveauer. I hver programmeringsperiode ydes der støtte til tusindvis af projekter, der omfatter forsknings-samarbejde, fælles projekter for SMV'er samt peer-to-peer-udvekslinger og uddannelse af medarbejdere.

Støtte til demokrati

Et særligt karakteristika ved EØS-tilskuddene er, at mindst 10% af midlerne går direkte til civilsamfundsorganisationer i hvert modtagerland. Formålet er at udvikle civilsamfundets langsigtede bæredygtighed og kapaciteten til at styrke demokratisk deltagelse, aktivt medborgerskab og menneskerettigheder.

Europarådet, OECD og EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder er partnere i flere programmer og projekter, og de bidrager med deres ekspertise om bekæmpelse af forskels-

behandling samt om social inklusion, økonomisk udvikling og god forvaltningspraksis. Styrkelse af sårbare grupper og mindretal som f.eks. romaer er et særligt fokusområde for tilskud i mange af modtagerlandene. ■

FÅ MERE AT VIDE

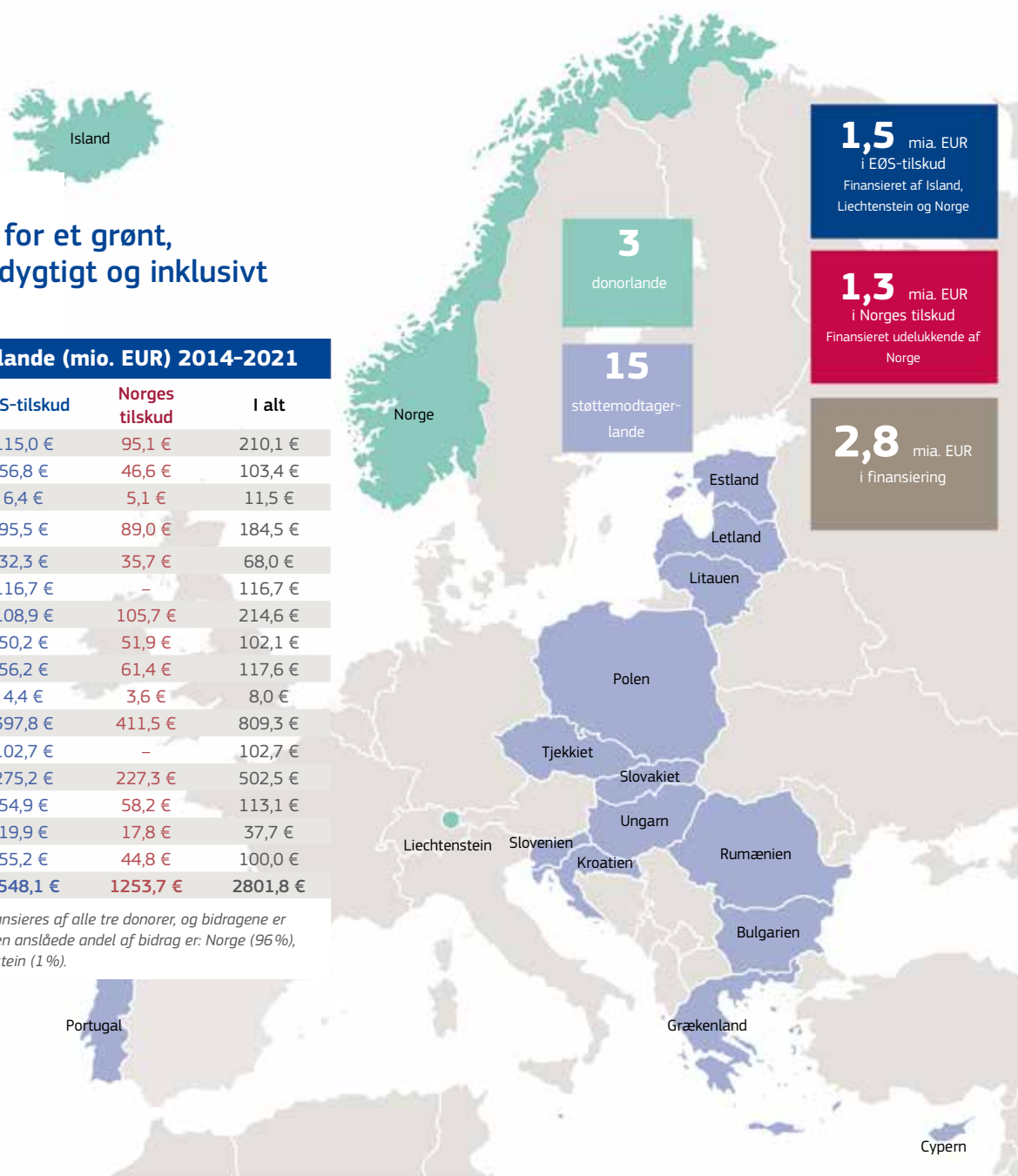
<http://www.eeagrants.com>

Samarbejde for et grønt, konkurrencedygtigt og inklusivt Europa

Støttemodtagerlande (mio. EUR) 2014-2021

Land	EØS-tilskud	Norges tilskud	I alt
Bulgarien	115,0 €	95,1 €	210,1 €
Kroatien	56,8 €	46,6 €	103,4 €
Cypern	6,4 €	5,1 €	11,5 €
Tjekkiet	95,5 €	89,0 €	184,5 €
Estland	32,3 €	35,7 €	68,0 €
Grækenland	116,7 €	-	116,7 €
Ungarn	108,9 €	105,7 €	214,6 €
Letland	50,2 €	51,9 €	102,1 €
Litauen	56,2 €	61,4 €	117,6 €
Malta	4,4 €	3,6 €	8,0 €
Polen	397,8 €	411,5 €	809,3 €
Portugal	102,7 €	-	102,7 €
Rumænien	275,2 €	227,3 €	502,5 €
Slovakiet	54,9 €	58,2 €	113,1 €
Slovenien	19,9 €	17,8 €	37,7 €
Regionale midler	55,2 €	44,8 €	100,0 €
I alt	1548,1 €	1253,7 €	2801,8 €

* EØS-tilskuddene samfinansieres af alle tre donorer, og bidragene er baseret på deres BNP. Den anslåede andel af bidrag er: Norge (96%), Island (3%) og Liechtenstein (1%).

Støtte til civilsamfundet

Georgi Stoytchev, administrerende direktør for OSI-Sofia (institut for åbne samfund i Sofia), fortæller Panorama om, hvordan EØS-tilskud støtter civilsamfundet i Bulgarien.

Hvilken rolle spiller OSI i forvaltning af EØS-tilskud til civilsamfundet i Bulgarien?

OSI-Sofia er en del af et konsortium, der driver Aktive medborgeres fond i Bulgarien – programmet for EØS-tilskud til civilsamfundet for perioden 2014-2021. Fonden vil være en af de Bulgariens civilsamfundsorganisationers vigtigste finansieringskilder med sine 15,5 mio. EUR til projekter. Over 85 % af projektlederne mener, at deres kapacitet er blevet bedre efter at have deltaget i den foregående periode. De første åbne indkaldelser af forslag annonceres i år.

Hvordan hjælper EØS-tilskud med at tage fat på civilsamfundets prioriterede områder i Bulgarien?

Bulgarien står over for udfordringer, herunder et relativt lavt niveau af aktivt medborgerskab, undermineret tillid til demokratiske institutioner og faldende grader af mediefrihed. Vi tackler også problemer i forbindelse med fattigdom, hadefulde udtalelser, menneskerettigheder og integration af romaer, asylansøgere og andre udsatte grupper. Aktive medborgeres fond udvikler civilsamfundets langsigtede bæredygtighed og kapaciteten til at styrke demokratisk

»» *EØS-tilskuddene vil være en af de vigtigste finansieringskilder for bulgarske civilsamfundsorganisationer med sine 15,5 millioner til projekter.* ««

deltagelse, aktivt medborgerskab og menneskerettigheder. Mindst 10% af de samlede midler er øremærket til projekter, der bidrager til inklusion af romaer.

Hvordan supplerer EU- og EØS-midler hinanden i marken?

Vi er i øjeblikket ved at gennemføre et EU-finansieret forsknings- og støtteprojekt, som skal hjælpe udsatte sociale grupper med at få adgang til retshjælp i den forberedende fase. Den nationale retshjælp er en projektpartner og støttes via EØS-tilskud. Det vil sige, at begge finansieringskilder støtter bulgarske civilsamfundsorganisationer i deres indsats for en retsreform.

Et andet eksempel er forskning udført af civilsamfundsorganisationer, som vil underbygge politikkenstillinger som en del af et EU-finansieret initiativ, der skal give unge romaer bedre adgang til gode job i den private sektor. Dette supplerer EØS-tilskudsmålet om at styrke udsatte grupper gennem foranstaltninger som for eksempel bedre adgang til uddannelse, beskæftigelse og deltagelse i beslutningstagning.

Hvordan har midlerne været med til at styrke bilaterale relationer?

EØS-tilskuddene gør det muligt for bulgarske civilsamfundsorganisationer og donorstaterne at udvikle og gennemføre fælles projekter. Der har været over 50 sådanne projekter i løbet af fire år, herunder seminarer, hvor deltagerne kunne udveksle erfaringer og viden. Over halvdelen af de projektledere, der får støtte fra EØS-tilskud i Bulgarien, siger, at de har lært mere om Norge, Island og Liechtenstein af at deltage. ■

» At drage omsorg for disse mennesker, at beskytte dem, det er en investering i fremtiden. Det er en lille ting for mig, men det er en stor ting for dem, vi hjælper. «

George Maragoudakis, tolk for den græske asyltjeneste

STYRKE TIL GRUNDLÆGGENDE RETTIGHEDER I GRÆKENLAND

Asylprogrammet med EØS-tilskud finansierer 80 tolke og en række andre medarbejdere i den græske asyltjeneste. Det ekstra personale har bidraget til, at der behandles 20-25% flere sager. Som programpartner arbejder det norske immigrationsdirektorat tæt sammen med de græske myndigheder for at dele deres erfaringer med håndtering af asylansøgninger og drift af modtagecentre. EØS-midlerne supplerer økonomisk bistand fra EU på samme område og bidrager til det fælles mål at have et velfungerende fælles europæisk asylsystem.

<https://eeagrants.org/News/2016/Funding-lifeline-for-Greek-asylum-service#story>

FÆLLES FORSKNING I CO₂-OPSAMLING OG -OPBEVARING I POLEN

Silesias tekniske universitet i Polen og SINTEF energiforskning i Norge er gået sammen om at udvikle en ny forbrændingsteknologi, som anvender rent oxygen og en lavere forbrændingstemperatur. Teknikken øger kedlernes effektivitet, reducerer nitrogenforurening og gør CO₂-opsamling lettere.

Omfattende dataudveksling og overførsel af viden førte til en bedre forståelse, nye idéer til løsninger på problemer og nye undersøgelsesveje. Partnerne fortsætter deres vellykkede samarbejde i det EU-finansierede Horisont 2020-projekt CHEERS, som fokuserer på andengenerations-CO₂-opsamlings- og -opbevaringsteknologi med henblik på at reducere emissioner.

<http://www.mocca.itc.polsl.pl/>

STØTTE TIL PRINCIPIELLE SAGER I ESTLAND

Principielle sager omfatter at bringe bestemte sager for retten for at få ændret lovgivningen. Estlands menneskerettighedscenter afholdt kurser og workshops om brug af dette redskab til at forbedre beskyttelsen af udsatte grupper på området ligebehandling og migration. Den norske organisation mod offentlig diskrimination gav strategisk rådgivning og delte deres erfaringer. Organisationerne udforsker nu fremtidige muligheder for at samarbejde om forskningsbaseret advokatgerning inden for rammerne af EU's Horisont 2020-forskningsprogram.

<https://humanrights.ee/en/topics-main/vordne-kohtlemine/strategic-litigation/>

Et integreret indgreb i spildevandshåndtering i byer

Theodoros Karypidis, guvernør for det vestlige Makedonien, forklarer, hvordan et vellykket spildevandshåndteringsprojekt i hans region anvendes som pilotprojekt for hele Grækenland.

Håndteringen af byspildevand er et problem i mange dele af Grækenland, og det vestlige Makedonien er ingen undtagelse. De lokale myndigheder og det regionale udviklingsagentur, ANKO S.A., slog sig sammen om at forsøge at afdække, hvor stort problemet var. Med støtte fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) formulerede og gennemførte de en strategi, med et budget på 40 mio. EUR, som skulle anlægge en holistisk tilgang. Projektet anvender EU's bæredygtighedsprincip i den overordnede forretningsplan for det vestlige Makedonien.

Forretningsplan

Vores tilgang til integreret håndtering af byspildevand afspejles i et nyligt GD REGIO-initiativ om at udarbejde og gennemføre en national forretningsplan for denne sektor. Formålet er at undersøge, bygge og sikre driften af spildevandsinfrastrukturen (kloaksystemer og spildevandsrensningsanlæg) til byer med mellem 2000 og 15 000 indbyggere (de såkaldte »kategori 3-byområder«) i Grækenland.

Den Europæiske Union finansierer udviklingen af 13 regionale integrerede spildevandshåndteringsplaner med udgangspunkt i en kooperativ styringsmodel. Centrale, regionale og lokale myndigheder er drivkraften bag gennemførelsen, og de får driftsmæssig støtte af et nationalt teknisk sekretariat, som er oprettet udelukkende til dette formål.

Kommissionens mål er at mobilisere midler til en værdi af mere end 1 mia. EUR, så Grækenland fuldt ud kan opfylde kravene i det europæiske direktiv om byspildevand og undgå at betale yderligere bøder for manglende overholdelse. Det vestlige Makedonien – og jeg personligt – vil arbejde hen imod dette mål ved at dele vores erfaringer med kompetente organer andre steder.

Lokal indsats

Regionens lokalforvaltning tror på sin rolle som »udviklingsproducent«, da de ved, at både udformning og gennemførelse overskrider grænserne for en enkelt regeringsperiode og EU's programmeringsperioder.

Derfor er vores langsigtede vision blevet opdelt i faser efter problemets størrelse, de omfattede byer og hvor langt gennemførelsen er nået. Vores fortsatte og gensidige forhold sikrede, at indgrebene og beslutningerne om anvendelse af områder fokuserede på samfundets vel ved at anvende dokumenteret projektgennemførelse.

Den samme filosofi blev anvendt til at udforme den integrerede forvaltning af byspildevand i grupper af byer, først i Kozani og siden i regionens tre andre præfekturer.

Store byområder blev forbundet med mindre byer i et system til transport og håndtering af byspildevand. Samtidig blev mindre byer grupperet som enkelte enheder, der kunne udgøre byområder af kategori 3-typen.

Den deltagerorienterede planlægning, omarbejdelse, tilpasning, evaluering og omprogrammering af den overordnede plan og dens gennemførelse lokalt var alle centrale dele af denne metode. Det blev forstærket af enighed fra regionens indbyggere og den aktive deltagelse fra lokalforvaltningen, tekniske og andre tjenester som arbejder med centrale og regionale afdelinger. Inddragelsen af ANKO S.A. fra den første designfase til testdriften af spildevandsrensningsanlæggene var også afgørende.

Vi gennemfører i øjeblikket de overlappende konstruktionsfaser og den midlertidige drift af projekter, som blev fuldført under NRSF 2007-2013, mens gennemførelsen af de resterende projekter i programmeringsperioden 2014-2020 stadig er i gang.

Når de er fuldført, vil det vestlige Makedonien være fuldt i overensstemmelse med bestemmelserne i den juridiske ramme og vil være et forbillede på nationalt plan. Cirka 90% af befolkningen i Kozani-præfekturet vil blive betjent af vores banebrydende plan.

Desuden er planlægningen næsten færdig for interne og eksterne netværk til overførsel af spildevand i grupperede byer, som betjenes af kategori 3-spildevandsrensningsanlæg eller lokale løsninger.

Vi er også i gang med at udvikle en integreret plan til håndtering af biologisk behandlet slam, og vi arbejder hen imod effektiv og samlet forvaltning og drift af spildevandsrensningsanlæg i hele det vestlige Makedonien.

Det står klart, at vi har en strategi, anvender deltagerorienterede procedurer, fokuserer på miljøet, bæredygtighed og livskvalitet, yder teknisk bistand til vores plan og fortsat sætter innovative nye mål for at forbedre lokalforvaltningens rolle. ■

Theodoros Karypidis, guvernør for det vestlige Makedonien

SPILDEVANDSBEHANDLING-SANLÆGGET I VELVENTOS

Spildevandsbehandlingsanlægget blev sat i drift i 2016 og har kapacitet til at betjene 5400 indbyggere. Spildevandsrensning udføres via en proces med forlænget iltning af aktiveret slam med samtidig stabilisering af slammet og sideløbende nitrifikation, denitrifikation og dehydrering af spildevandet. Projektet blev finansieret af det operationelle program »Miljø og bæredygtig udvikling«.

SPILDEVANDSBEHANDLINGSANLÆGGET I SERVIA

Dette projekt, som har kapacitet til at betjene 7500 indbyggere, er i øjeblikket i gang med en testperiode. Spildevandsrensning udføres via en proces med forlænget iltning af aktiveret slam med samtidig stabilisering af slammet og sideløbende nitrifikation, denitrifikation og dehydrering af spildevandet. Projektet er finansieret af det operationelle program »Miljø og bæredygtig udvikling«.

PROJEKTER

STØRRE RESTAURERING AF ET ØSTRIGSK VARTEGN

**SAMLET INVESTERING
1 665 000 EUR**

**EU-BIDRAG
326 700 EUR**

Burg Heinfels, som ligger i bjergene i det østlige Tyrol i Østrig, er ved at blive gennemrestaureret takket være et projekt, som støttes af Den Europæiske Fond for Regionaludvikling. Når arbejdet er færdigt, vil slottet være åbent for offentligheden, og det vil to andre markante bygninger i nabolandet Italien også – de har også modtaget støtte under samme ordning.

Det historiske monument ligger på en bakke med udsyn over landsbyen af samme navn. Fæstningsværket blev nævnt første gang helt tilbage i 1243, og selvom Burg Heinfels ydre stadig er imponerende, er den indvendige del forfaldet.

Restaureringsplanens formål er at lave om på dette, og det er meningen, at byggeriet fortsætter indtil 2019. Planerne for ombygningen omfatter rekonstruktion af sammenstyrtede vægge og lofter samt restaurering af facader. De eksisterende vinduer og døre skal også restaureres – eller udskiftes, hvor det måtte være nødvendigt.

Desuden skal kapellet omdannes til et museum. De indvendige strukturer og den indendørs stuk vil også blive restaureret. Adgang for offentligheden garanteres via EFRU-projektet. Dog lover en kommende fase i udviklingen at levere et mere fokuseret koncept for anvendelse af bygningen på længere sigt.

Vartegn i nærheden

Sammen med Burg Heinfels restaureres to andre markante bygninger, takket være det brede projekt »Tårne og slotte«. Magnifica Comunità i Cadore og slottet i Feltre ligger begge i den tilstødende norditalienske provins Belluno. Som Burg Heinfels spiller disse bygninger en vigtig rolle i den lokale kulturelle identitet, og de er populære turistattraktioner.

Renoveringsarbejdet er skræddersyet til den enkelte bygnings behov; det vil sige hvor forfalden den er. Generelt kan man dog sige, at målet er at gøre dem mere tilgængelige for offentligheden og sikre, at der kan afholdes udstillinger, som fremviser den lokale historie.

Det arbejde, der udføres under dette grænseoverskridende projekt, vil også gøre det muligt at sammenligne de forskellige tilgange til renovering og de forskellige teknikker, som de kompetente håndværkere anvender. Studerende fra lokale erhvervsskoler vil besøge lokationerne og deltage i workshops, studieseminarer og praktiske øvelser med renovering.

Det vil være en central del af en fælles oplysningskampagne at fortælle om bygningerne, og at der nu igen er adgang til dem for både lokalbefolkningen og turister, og kampagnen vil fremhæve monumenternes kulturelle betydning og mindre kendte arkitektoniske særpræg. Yderligere turismefremstød vil finde sted gennem oprettelsen af et grænseoverskridende kulturelt netværk. ■

FÅ MERE AT VIDE

<http://burg-heinfels.com/index.php/de/>

PROJEKTER

MODERNISERING AF LUFTHAVN GAVNER SIKKERHEDEN – OG MILJØET

**SAMLET INVESTERING
70 000 000 EUR**

**EU-BIDRAG
35 000 000 EUR**

Estlands lufthavn i Tallinn gennemgår en fuldstændig ombygning til en værdi af 70 mio. EUR, som vil forbedre flysikkerheden og samtidig mindske de negative virkninger, som lufthavnsdrift og infrastruktur har på omgivelserne.

Projektet, som har fået et bidrag på 35 mio. EUR fra Samhørighedsfonden, vil levere en række systemer og faciliteter, som skal installeres i de sydlige og østlige sider af lufthavnens airside-område.

Opførelse af regnvands- og dræningssystemer samt snedepnerings- og afisningsområder vil være med til at reducere miljøindvirkningen, der skyldes forurening af overflade- og grundvand. Lufthavnen nyder også godt af en opdateret belysningsinfrastruktur, som vil give den mulighed for at implementere et CAT 2-navigationsystem. Dette system giver piloterne bedre mulighed for at bruge deres instrumenter til at lande sikkert, også i perioder med dårlig sigtbarhed.

Større effektivitet

Start- og landingsbanens sikkerhedszone skal forstærkes under projektet. Disse ændringer vil, sammen med lufthavnens nye belysningsanlæg, sikre, at Tallinn lufthavn kan overholde Det Europæiske Luftfartssikkerhedsagenturs krav til infrastruktur.

Desuden vil anskaffelse af nye teknologier og nyt sikkerhedsudstyr til start- og landingsbanen give mulighed for mere effektiv vedligeholdelse af den ombyggede og nye infrastruktur.

De ændringer, der foretages under projektet, vil gøre det muligt for luftfartøjer at lette og lande længere væk fra den nærliggende Ülemiste-sø – og øge luftfartøjernes anflyvningshøjde over Tallinn og søen. Det vil være med til at reducere støjforureningen i de omkringliggende områder.

Efter planen er projektet færdigt i 2020. Arbejdet bygger på tidligere projekter med støtte fra Samhørighedsfonden, der opgraderede og udvidede Estlands største lufthavn. Et projekt, der stod færdigt i 2008, rekonstruerede lufthavnens rullevej og forplads og fordoblede størrelsen af den t-formede lufthavnsterminal, som også gennemgik en omfattende modernisering. Bedre sikkerhedsfaciliteter, passagerbroer, nye indtjekningskranker og trådløst internet blev også indført som en del af investeringen.

Foranstaltninger med støtte fra Samhørighedsfonden har været med til at øge Tallinn lufthavns kapacitet, så den kan betjene cirka 2,5 millioner passagerer hvert år. ■

FÅ MERE AT VIDE

<http://www.strukturifondid.ee/eng/edulood#!projekt-37003>

VIGTIG PRIS TIL GRÆSK PROJEKT MED BREDBÅND TIL LANDDISTRIKTER

**SAMLET INVESTERING
199 715 800 EUR**

**EU-BIDRAG
161 061 000 EUR**

Et projekt, som har leveret høj kvalitetsinternet til Grækenlands »hvide landdistrikter«, er blevet udvalgt som en af fem vindere af Den europæiske bredbåndspris 2017.

»Udbredelse af bredbåndsnetværk til hvide landdistrikter i Grækenland« er et nationalt initiativ, som støttes af EU-finansiering, der leverer infrastruktur dækning og konnektivitetstjenester til rimelige priser i landet. Cirka 5077 byer og mere end 500 000 borgere nyder godt af projektet i fjernliggende og fattige regioner i det nordlige, centrale og sydlige Grækenland.

Projektet lukker bredbåndskløften mellem de fleste bjergområder, øer og grænseområder og resten af landet. Tidligere havde de spredtliggende beboelsesområder ingen forbindelse med den digitale verden, da de kommercielle spillere ikke var villige til at foretage de nødvendige investeringer i bredbånd, da det ikke kunne betale sig.

Støtte fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) har hjulpet den græske regering med at levere højhastighedsnetværket gennem et offentligt-privat partnerskab. Brugere kan forvente at have internetadgang med en båndbredde på op til 30 Mbps, hvilket kan stige til 50 Mbps via gradvis serviceforbedring.

Økonomiske og sociale fordele

Det er håbet, at det nye bredbåndsnetværk vil styrke den sociale samhørighed og give et økonomisk boost til mere fattige områder. En tilgængelig og effektiv it-infrastruktur kan

forbedre virksomheders levedygtighed og overbevise folk – især den yngre generation – om, at de skal blive i stedet for at flytte til tættere bebyggede områder. Det anslås, at en øget udbredelse af bredbånd med 8% kan være med til at hjælpe økonomien i disse tyndtbefolkede regioner med at vokse med 1,2%.

Adgang til et sådant omfattende bredbåndsnetværk med høj kapacitet bør også være fremmende for væksten i små virksomheder og give borgerne en bred vifte af muligheder for distancearbejde. Desuden vil landbrugssektoren høste store fordele af denne investering. Den vil hjælpe landmændene med at øge deres produktion og give virksomhederne direkte adgang til markedspriser på afgrøder, da indførelsen af ny it vil gøre driften mere effektiv. Det ligger også i kortene, at virksomheder i kultur- og turismesektoren vil drage fordel af bedre adgang til bredbånd.

Uddannelsesområdet ser allerede mærkbare resultater fra denne gode investering. Nu da de har en pålidelig bredbåndstjeneste, kan skolerne i afsidesliggende, bjergområder i Pella-præfekturet i det nordlige Grækenland udnytte uddannelsesmæssige digitale medier i skolernes workshops. Videreførelse af projektet samfinansieres med 2014-2020-midler for at dække de resterende hvide områder i Grækenland.

Projektet vandt den 3. kategori i Den europæiske bredbåndspris: »Territorial samhørighed i afsidesliggende egne og landdistrikter«. Prisen arrangeres af Generaldirektoratet for Kommunikationsnet, Indhold og Teknologi. ■

FÅ MERE AT VIDE

<http://bit.ly/2ohCPn1>

KALENDER

24. MAJ

Bruxelles (BE)

Højniveaukonference om »God forvaltning og EU's samhørighedspolitik«

24.-25. MAJ

Catania (IT)

3. årlige forum for EU-strategien for området omkring Adriaterhavet og Det Joniske Hav (EUSAIR)

3.-5. JUNI

Tallinn (EE)

9. årlige forum for EU-strategien for Østersøområdet (EUSBSR)

8.-11. OKTOBER

Bruxelles (BE)

Europæisk uge for regioner og byer

Der er flere oplysninger om disse arrangementer under afsnittet Kalender på Info regio-webstedet: http://ec.europa.eu/regional_policy/da/newsroom/events/

Roadtrip-projektet er en europæisk rejseoplevelse, som følger otte personer på fire ruter (Middelhavsområdet, Atlanterhavs-kysten, Donau og Østersøen) på tværs af kontinentet mellem den 14. april og den 25. august 2018.

Fire hold a to personer tager på et europæisk roadtrip i bil. Undervejs vil de møde de lokale og opleve den lokale stemning, lære om projekter, der har forandret folks liv til det bedre og udforske ukendte områder og imponerende landskaber.

+ FØLG OS

www.roadtripproject.eu

JURIDISK MEDDELELSE

Hverken Europa-Kommissionen eller en person, der handler på Europa-Kommissionens vegne, kan holdes ansvarlig for eventuel anvendelse af de følgende oplysninger.

Luxembourg: Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2018

PDF: ISSN 1725-812X

© Den Europæiske Union, 2018

Gengivelse er tilladt med kildeangivelse.

Reglerne for gengivelse af Europa-Kommissionens dokumenter fremgår af afgørelse 2011/833/EU (EUT L 330 af 14.12.2011, s. 39).

Tilladelse til brug eller gengivelse af billeder eller andre materialer, der ikke hører under EU's ophavsret, skal indhentes direkte hos ophavsretsindehaverne.

Printed in Belgium

Dette blad er trykt på engelsk, fransk, tysk, bulgarsk, græsk, spansk, italiensk, polsk og rumænsk på genbrugspapir. Det er tilgængeligt på internettet på 22 sprog på: http://ec.europa.eu/regional_policy/da/information/publications/panorama-magazine/

Indholdet i denne udgave blev færdiggjort i marts 2018.

FOTOGRAFIER (SIDER):

Omslag: © Den Europæiske Union

Side 3: © Den Europæiske Union

Side 4: © Ministeriet for territorial samhørighed, Frankrig

Side 5: © iStock/deepblue4you

Side 6: © iStock/tolgaiddun

Side 7: © Torskal

Side 10: © Den Europæiske Union

Side 11: © Ministeriet for regionaludvikling og EU-midler, Kroatien

Side 12: © Delstaten Nordrhein-Westfalen, Tyskland

Side 13: © Delstaten Nordrhein-Westfalen, Tyskland

Side 14: © Delstaten Nordrhein-Westfalen, Tyskland

Side 17: © Delstaten Nordrhein-Westfalen, Tyskland

Side 18: © InVerSiV

Side 19: © Delstaten Nordrhein-Westfalen, Tyskland

Side 20: © Delstaten Brandenburg, Tyskland

Side 21: © Konferencen af Perifer Kystregioner i Europa

Side 22: © Konferencen af byer i Atlantbuen

Side 25: © Bio-Incubator Leuven; © Община Габрово

Side 26: IT4Innovations ekspertisecenter © Michal Novotny;

GeoCenter Møns Klint © Den Europæiske Union

Side 27: Energieberg © Den Europæiske Union; SMIT ©

Indenrigsministeriets it- og udviklingscenter, Estland

Side 28: EPIC Migrants © EPIC; © Tempi Tunnels

Side 29: Institut for miljøhydraulik © IHCantabria;

Mont Saint Michel © AdobeStock

Side 30: Dubrovnik lufthavn © Damir Žižić & Dean Tošović; Pompei

© Parco archeologico di Pompei

Side 31: Cyprus skoleaktioner © Έφν Ιωαννίνου;

Koncerthuset Great Amber © Den Europæiske Union

Side 32: Sanarisked hospital © Marjan Kulieša og Raimondas

Urbakavičius; Numericall @ Numericall

Side 33: Magdolna-kvarteret © REV8 PLC; National Interactive

Science @ Esplora

Side 34: 3D-printer © Aectual; Wasserlabor @ Dream RRM

Side 35: E30-jernbanen © Włodzimierz Włoch;

Kastelo @ Den Europæiske Union

Side 36: ELI-NP © Den Europæiske Union; Kemisk fakultet

© David Lotrič

Side 37: DIKDA © Slovenská národná knižnica; © 66Aika © Kalle

Katalla

Side 38: Climate Smart Innovation © Robert Rundberget; London

Green Fund © LEEF

Side 39: Euro-regionen Meuse Rhin © EMROD; Undervisning i

adskilte historier © Nerve Centre

Side 53: © Den Europæiske Union

Side 54: © iStock/Ramberg

Side 56: © EØS-tilskud

Side 57: © Christophe Vander Eecken

Sider 58, 59: © Det vestlige Makedonien

Side 60: © Burg Heinfels Museumsverein

Side 61: © Tallinn lufthavn

Side 62: © Ministeriet for digital politik, telekommunikation

og medier, Grækenland

HOLD DIG OPDATERET

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

@EU_Regional
#CohesionPolicy | #ESIFunds

EUinmyRegion

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/euregional)

RegioNetwork

[ec.europa.eu/commission/2014-2019/
cretu_en](http://ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_en)
@CorinaCretuEU

Publikationskontoret

Europa-Kommissionen
Generaldirektoratet for Regionalpolitik og Bypolitik
Kommunikation – Agnès Monfret
Avenue de Beaulieu/Beaulieulaan 1 – B-1160 Bruxelles/Brussel
E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu